

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
PODNIKOVHOHOSPODÁRSKA FAKULTA
SO SÍDLOM V KOŠICIACH**

**PLNENIE CIEĽOV SLOVENSKA V RÁMCI
STRATÉGIE EURÓPA 2020
Bakalárska práca**

2022

Filip Družbacký

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
PODNIKOVOHOSPODÁRSKA FAKULTA
SO SÍDLOM V KOŠICIACH**

**PLNENIE CIEĽOV SLOVENSKA V RÁMCI
STRATÉGIE EURÓPA 2020**

Bakalárska práca

Študijný program: Ekonomika a manažment podniku
Študijný odbor: Ekonómia a manažment
Školiace pracovisko: Katedra kvantitatívnych metód
Vedúci záverečnej práce: doc. Ing. Silvia Megyesiová PhD.

Košice 2022

Filip Družbacký

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že záverečnú prácu som vypracoval samostatne a že som uviedol všetku použitú literatúru.

Dátum:

.....

Filip Družbacký

Pod'akovanie

Touto cestou by som chcel pod'akovať vedúcej záverečnej práce, doc. Ing. Silvii Megyesiovej PhD., za jej cenné rady a odbornú pomoc. Vďaka patrí aj mojej sestre Ing. Barbore Družbackej, ktorá mi bola ochotná s čímkoľvek poradiť.

ABSTRAKT

DRUŽBACKÝ, Filip: Plnenie cieľov Slovenska v rámci stratégie Európa 2020 – Ekonomická univerzita v Bratislave. Podnikovohospodárska fakulta so sídlom v Košiciach; KKM PHF – Katedra kvantitatívnych metód . Vedúci záverečnej práce: doc. Ing. Silvia Megyesiová, PhD.. – Košice: PHF EU, 2022, 50s.

Cieľom záverečnej práce je analýza plnenia cieľov Slovenska v rámci stratégie Európa 2020, Práca je rozdelená do 5 kapitol. Obsahuje 16 grafov, 1 tabuľku a 2 obrázky. Prvá kapitola je venovaná rozvojovým stratégiám EÚ od histórie až po súčasnosť a teoretickému základu ohľadom stratégie Európa 2020. V ďalšej časti sa charakterizuje cieľ práce. Tretia kapitola charakterizuje metódy dosiahnutia cieľov práce. Kapitola štyri je zameraná na analýzu získaných údajov v rámci plnenia cieľov stratégie Európa 2020. Posledná kapitola sa zaoberá výsledkami našej práce a diskusiou ohľadom záveru našej práce.

Kľúčové slová:

Európska únia, Európa 2020, cieľ, stratégia

ABSTRACT

DRUŽBACKÝ, Filip: Fulfilling Slovakia's objectives under the Europe 2020 strategy - University of Economics in Bratislava. Faculty of Business Administration based in Košice, KKM PHF - Department of Quantitative Methods . Thesis supervisor: doc. Ing. Silvia Megyesiová, PhD.. – Košice: PHF EU, 2022, 50 p.

The aim of the thesis is to analyse the fulfilment of Slovakia's objectives in the framework of the Europe 2020 strategy, The thesis is divided into 5 chapters. It contains 16 graphs, 1 table and 2 figures. The first chapter is devoted to the EU development strategies from history to the present and the theoretical background regarding the Europe 2020 strategy. The next chapter characterises the aim of the thesis. The third chapter characterizes the methods of achieving the objectives of the thesis. Chapter four focuses on the analysis of the data collected in the context of the achievement of the Europe 2020 strategy objectives. The last chapter deals with the results of our work and the discussion regarding the conclusion of our work.

Keywords:

European Union, Europe 2020, objective, strategy

OBSAH

Úvod	8
1 Súčasný stav problematiky doma a v zahraničí	9
<i>1.1 Rozvojové stratégie EÚ</i>	10
<i>1.2 Stratégia Európa 2020</i>	13
<i>1.3 Kompetencie v stratégii Európa 2020</i>	18
<i>1.4 Európsky semester</i>	19
<i>1.5 Európska zelená dohoda</i>	21
2 Cieľ práce	23
3 Metodika práce a metódy skúmania	24
4 Výsledky práce	26
<i>4.1 Zamestnanosť</i>	26
<i>4.2 Výskum a vývoj</i>	28
<i>4.3 Zmena klímy a energetika</i>	30
<i>4.4 Vzdelávanie</i>	36
<i>4.5 Sociálna inklúzia</i>	40
5 Diskusia	44
Záver	47
Zoznam použitej literatúry	48

Zoznam skratiek

ČR	Česká republika
EÚ	Európska únia
EÚ27	označenie Európskej únie po odchode Spojeného kráľovstva
Eurostat	Európsky štatistický úrad
HDP	hrubý domáci produkt
mil.	milión
tis.	tisíc
SR	Slovenská republika
USA	Spojené štáty americké
V4	Vyšehradská skupina alebo Vyšehradská štvorka
€	euro

Úvod

Pre neustále prebiehajúci proces globalizácie svetového hospodárstva je v posledných rokoch jedna z najdôležitejších schopností národných ekonomík zachovávanie si vlastnej konkurencieschopnosti. Preto sa krajiny Európy spojili do jedného celku, ktorým výsledkom je Európska únia (EÚ). EÚ je jedinečným hospodárskym a politickým integračným zoskupením 27 krajín s počtom približne 447 miliónov obyvateľov. Vychádza z hodnôt úcty k ľudskej dôstojnosti, slobody, demokracie, rovnosti, právneho štátu a rešpektovania ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k menšinám. Tieto hodnoty sú spoločné pre všetky členské štáty. Integračné zoskupenie potrebuje v novodobom svete udržať svoju konkurencieschopnosť a čeliť tak tlaku svetových veľmocí, akou je Čína alebo USA. Pokiaľ sa chce EÚ udržať medzi dominantnými svetovými veľmocami, musí riešiť otázku konkurencieschopnosti. Jedným z riešení tejto otázky sú rozvojové stratégie, pričom medzi najvýznamnejšie patrila Lisabonská stratégia, ktorú neskôr nahradila Stratégia Európa 2020.

Implementácia poslednej uvedenej stratégie trvala od roku 2010 do roku 2020, kedy sa EÚ zaviazala splniť päť hlavných cieľov v oblasti zamestnanosti, vývoja a výskumu, zmeny klímy a energetickej udržateľnosti, vzdelávania a sociálnej inklúzie.

Cieľom bakalárskej práce je analýza naplnenia cieľov, ktoré boli stanovené pre Slovensko v rámci stratégie Európa 2020. V práci sa bude konfrontovať aj naplnenie cieľov ďalších krajín Európskej únie.

Bakalárska práca je zložená z viacerých častí a prevažne sa orientuje na problematiku stratégie Európa 2020. Prvú kapitolu tvorí teoretická časť, ktorá sa zaoberá pojmom konkurencieschopnosť, vznikom a vývojom stratégií pre Európsku úniu a definovaním priorít, iniciatív a cieľov stratégie Európa 2020. V poslednej podkapitole teoretickej časti je popísaná Európska zelená dohoda, ktorá je nástupcom stratégie Európa 2020. Druhá kapitola bakalárskej práce pozostáva z hlavných a čiastkových cieľov. Tretia kapitola sa venuje metodike práce, ktorá bola využitá pri získavaní a analýze informácii, ktoré boli následne aplikované pri hodnotení úspešnosti stratégie Európa 2020. Štvrtá kapitola zahŕňa analýzu plnenia cieľov EÚ, Slovenska, Česka, Maďarska a Poľska v rámci stratégie Európa 2020.

1 Súčasný stav problematiky doma a v zahraničí

Medzinárodná ekonomická integrácia proces postupného vzájomného prepájania, prispôsobovania a zblížovania jednotlivých národných ekonomík, ich ekonomických štruktúr. Je najvyššou formou internacionalizácie hospodárskeho života (Greššová 2006).

Európska únia (EÚ) je najpokročilejším integračným zoskupením na svete a jeho súčasťou je aj Slovenská republika. V súčasnosti má 27 členov. Jej história siaha do 50. rokov minulého storočia, kedy sa začala spolupráca medzi šiestimi krajinami západnej Európy. V tom období sa ešte nepoužíval názov EÚ, dokonca nešlo ani o jediné zoskupenie, ale boli to tri spoločenstvá: Európske spoločenstvo uhlia a ocele, Európske hospodárske spoločenstvo a Európske spoločenstvo pre atómovú energiu (Baláž a kol., 2019).

Vznik EÚ mal zabezpečiť mier a upevniť vzájomnú spoluprácu v Európe po ukončení 2. svetovej vojny. Spoločný priestor EÚ sa postupne rozrastal o nových členov a ako poukazujú Baláž a kol. (2019) menila sa aj forma integrácie. Od roku 1962 sa začala uplatňovať aj spoločná poľnohospodárska politika, čo okrem iného znamená že sa liberalizoval aj obchod s poľnohospodárskymi produktmi. V roku 1968 bola vytvorená colná únia a spoločný trh bol dobudovaný neskôr v roku 1992.

EÚ je integračné združenie, ktoré sa navzájom podporuje a spoločne pracuje na svojom rozvoji. EÚ si stanovila niekoľko cieľov v určitých oblastiach, ktoré sa snaží naplniť. Určenie cieľov môže byť vnímané ako jednoduchšia časť. Na naplnenie týchto cieľov je potrebná celá rada úkonov zo strany členských štátov. Koordináciu týchto úkonov a im zodpovedajúcich nástrojov ukotvujú riadiace orgány EÚ v spoločných stratégiách. Takéto stratégie môžeme označiť aj ako rozvojové stratégie. Potreba týchto rozvojových stratégií je zadaná aj v Zmluve o fungovaní EÚ, ktorá hovorí, že (Eur-lex, 2008): „*S cieľom podporiť celkový harmonický rozvoj Únia rozvíja a vykonáva činnosti vedúce k posilneniu jej hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti. Únia sa zameriava najmä na znižovanie rozdielov medzi úrovňami rozvoja rôznych regiónov a zaostalosti najviac znevýhodnených regiónov.*”

V priebehu svojho fungovania EÚ implementovala viacero významných rozvojových stratégií: Lisabonská stratégia, Európska zelená dohoda, Európa 2020, stratégia pre rodovú

rovnosť, ktoré bližšie rozoberáme v nasledujúcich podkapitolách, pričom primárne sa zameriame na stratégiu Európa 2020.

1.1 Rozvojové stratégie EÚ

Ako uvádzajú Družbacká a Krivosudská (2019) vývoj svetového hospodárstva zaznamenal v 21. storočí výrazné kvantitatívne zmeny, ktorých intenzita sa neustále stupňuje. Pričom v tomto období prišlo k vytvoreniu novej triády ekonomickej moci – USA, EÚ, Čína, ako výsledok globalizačných tendencií, a s tým súvisiace sociálno-spoločenské, ekonomické a geopolitické zmeny.

Práve rozvojové stratégie sú dôležitým nástrojom na zachovanie vlastnej konkurencieschopnosti EÚ voči najväčším spomínaným ekonomickým rivalom.

Ako uvádza Európska komisia (2021) EÚ podporuje členské štáty EÚ pri budovaní udržateľných a konkurencieschopných ekonomík. Sféry, ktoré sú v tejto súvislosti podporované dokumentujeme na obrázku 1, medzi ktoré v súčasnosti patrí liberalizácia zahraničného obchodu, rozvoj digitálnej ekonomiky, či výskumu a inovácií.

Obrázok 1 Sféry podporované pri budovaní konkurencieschopnosti členských štátov

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Európska komisia (2021).

Prioritné sféry v oblasti zachovania konkurencieschopnosti sa však v priebehu rokov menili, pričom prvou veľkou a ambicióznou rozvojovou stratégiou EÚ bola tzv. **Lisabonská stratégia**. Jeho zámerom bolo nájsť riešenie stagnácie ekonomického rastu v EÚ prostredníctvom formulovania politických iniciatív, ktoré mali realizovať všetky členské štáty. Stratégia predstavovala ambiciózný desaťročný reformný program, ktorý hľadal odpovede na globálne výzvy, akými sú pokrok USA a Japonska v „novej“ znalostnej ekonomike a ich dominancia v oblasti informačných a komunikačných technológií (Samardžija a Butkovič, 2010).

Lisabonská stratégia zahájená v marci 2000 s cieľom premeniť Úniu v priebehu jedného desaťročia v najdynamickejšiu a najkonkurencieschopnejšiu časť svetovej ekonomiky, ktorá by dosahovala trvalo udržateľný rast, zvyšovala počet a kvalitu pracovných miest a posilňovala sociálnu súdržnosť. Hlavným nástrojom pre dosiahnutie týchto cieľov mal byť rozvoj znalostnej spoločnosti, stimulovanie výskumu a vývoja odstraňovanie prekážok na vnútornom trhu, kontroverzná tzv. modernizácia sociálneho modelu v Únii a iných opatrení (Navrátil a kol. 2012).

Úplný súbor štrukturálnych ukazovateľov je rozdelený do šiestich oblastí (Megyesiová, 2006):

- všeobecné ekonomické charakteristiky (*General Economic Background*),
- zamestnanosť (*Employment*),
- inovácie a výskum (*Innovation and Research*),
- ekonomická reforma (*Economic Reform*),
- sociálna kohézia (*Social Cohesion*),
- životné prostredie (*Environment*).

Riešením sa ukazuje koncentrácia na vyššie spomenuté dôležité oblasti, ktoré posilnia schopnosť Európy konkurovať zvyšku sveta a pomôžu jej dosiahnuť ciele podpory ekonomického rastu a tvorby pracovných miest (Világi a kol., 2007)

Ako uvádza Úrad vlády Slovenskej republiky (2011) v roku 2005 bola Lisabonská stratégia revidovaná pod názvom Stratégia rastu a zamestnanosti, resp. obnovená Lisabonská stratégia. Dôvodom boli nepriaznivé výsledky zavedenia stratégie v predchádzajúcom období. Od obdobia revízie Lisabonskej stratégie v r. 2005 sa veľký dôraz kladie na jej prepojenie s politikou súdržnosti. Fondy EÚ, hlavne Európsky fond regionálneho rozvoja, Európsky sociálny fond a Kohézny fond sa stali významným zdrojom financovania cieľov stratégie.

V roku 2010 Európska rada schválila stratégiu pre nadchádzajúce obdobie, ktorá dostala nový názov stratégia Európa 2020. Tejto stratégií sa ďalej venujeme v kapitole 1.2.

Európska komisia (2021) spolu s ďalšími hlavnými inštitúciami tvorí celkovú stratégiu a politické smerovanie EÚ. Každých päť rokov na začiatku funkčného obdobia novej Komisie určuje jej predseda politické priority na nadchádzajúce funkčné obdobie. Komisia každoročne transformuje tieto priority do konkrétnych opatrení prostredníctvom ročného pracovného programu, v ktorom sa stanovuje akčný plán na ďalších dvanásť mesiacov.

Posledné roky priniesli nové výzvy pre rozvojové stratégie. Práve preto prijala EÚ novú stratégiu s názvom European Green Deal (Európska zelená dohoda). Je to nová stratégia pre hospodársky rast, ktorú prijala Európska komisia koncom roka 2019. Jednou z najdôležitejších úloh pri realizácii tejto stratégie je mobilizácia priemyslu pre čisté a obehové hospodárstvo (CE). V súčasnosti je Európska únia (EÚ) v procese transformácie smerom k modelu CE, ktorý bol ohlásený v roku 2014. (Smol et al. 2020). V rámci stratégie European Green Deal sa Európska Komisia zameriava predovšetkým na súčasné problémy vyvolané klimatickými zmenami, ktoré si vyžadujú svoje globálne riešenia. EÚ bojuje proti zmene klímy prostredníctvom ambiciózných klimatických cieľov, ktoré sú stanovené práve v strategickom dokumente. Európska Komisia vo svojom vyhlásení Európskej zelenej dohody predstavila plán na zabezpečenie udržateľnosti hospodárstva EÚ premenou klimatických a environmentálnych výziev pre príležitosť a zabezpečenie spravodlivého a inkluzívneho prechodu na uhlíkovo neutrálné hospodárstvo (Peštová, 2021).

V roku 2020 poskytla EÚ bezprecedentnú odpoveď na koronavírusovú krízu, ktorá zasiahla Európu a svet. Jeho srdcom je stimulačný balík v hodnote 2,018 bilióna EUR v bežných cenách (1,8 bilióna EUR v cenách roku 2018). Pozostáva z dlhodobého rozpočtu EÚ na roky 2021 až 2027 vo výške 1,211 bilióna EUR (1,074 bilióna EUR v cenách roku 2018), navýšeného

o 806,9 miliardy EUR (750 miliárd EUR v cenách roku 2018) prostredníctvom NextGenerationEU, dočasného nástroja na oživenie (Európska komisia, 2021). EÚ určuje limity svojich výdajov vo viacročnom finančnom rámci, ktorý je dlhodobým rozpočtom EÚ na nastávajúcich 7 rokov. EÚ si tak zaist'uje zdroje pre svoje politické priority, ktorými sú digitalizácia a zelená dohoda. Rozpočet tiež zaist'uje priestor pre flexibilitu, čím umožňuje EÚ reagovať na neočakávané okolnosti. Dlhodobý rozpočet na roky 2021 – 2027 alebo viacročný finančný rámec (VFR) vo výške 1,211 bilióna EUR sa bude snažiť podporiť obnovu a zároveň investovať do regiónov EÚ, poľnohospodárov, spoločností, výskumníkov, študentov, občanov vo všeobecnosti, ako aj do našich susedné krajiny (Európska komisia, 2021).

1.2 Stratégia Európa 2020

V dobe častých ekonomických, environmentálnych a politických kríz na globálnej úrovni začína koncepcia rozvoja zahŕňať čoraz viac aspektov so zreteľom na vznikajúce problémy, ktoré treba riešiť, ako je rastúca chudoba, sociálne vylúčenie, starnutie obyvateľstva, znižovanie dostupnosti neobnoviteľných zdrojov, environmentálne katastrofy s d'alekosiahlymi následkami, zintenzívnenie procesu globalizácie, politické krízy a pod. (Radulescu a kol., 2018)

Podľa bývalého predsedu Európskej komisie mal byť rok 2010 novým začiatkom. Európa mala vyjsť z hospodárskej a finančnej krízy silnejšia ako predtým. Celosvetové dosahy finančnej krízy nám ukázali, že hospodárska realita sa mení oveľa rýchlejšie ako realita politická. Musíme si uvedomiť, že väčšia vzájomná hospodárska nezávislosť si vyžaduje odhodlanejšiu a súdržnejšiu reakciu aj na politickej úrovni. (Európska komisia, 2010).

Kríza znamenala v Európe stratu zamestnania pre milióny ľudí. Priniesla mieru zadlženia, s ktorou sa v nasledujúcich rokoch bolo treba vyrovnávať, a sociálna súdržnosť kvôli vplyve krízy čelila novému tlaku. Vo výsledku sa stala určitým budíčkom, kedy sme zistili že bez určitého plánu alebo stratégie by sme dospeli k úpadku. Pre Európu to bol kľúčový moment ukázať odvahu a ambície.

Ako naznačila Európska komisia (2010) aby sme dosiahli udržateľnú budúcnosť, musíme sa už teraz pozerať ďalej, za krátkodobý horizont. Európa musí opäť nábrať ten správny kurz, a potom ho úspešne udržiavať. Toto je cieľ Európy 2020. Ide predovšetkým o viac

pracovných miest a vyššiu životnú úroveň. Táto stratégia je dôkazom toho, že v Európe je možné dosiahnuť inteligentný a udržateľný rast, ktorý je dostupný pre všetkých, že je možné nájsť cestu k vytváraniu nových pracovných miest a že Európa vie ukázať našej spoločnosti správny smer.

V roku 2010 Európska rada oficiálne prijala stratégiu Európa 2020 s cieľom zvýšiť rastový potenciál Európskej únie a zabezpečiť vysokú úroveň zamestnanosti, produktivity a sociálnej súdržnosti. (MPSVR, 2017)

Stratégia Európa 2020 je založená na troch vzájomne sa dopĺňujúcich troch prioritách, piatich cieľoch a siedmych hlavných iniciatívach.

Základ stratégie Európa 2020 bol tvorený tromi prioritami:

1. *„Inteligentný rast: vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inovácii.*
2. *Udržateľný rast: podporovanie ekologickejšieho a konkurencieschopnejšieho hospodárstva, ktoré efektívnejšie využíva zdroje.*
3. *Inkluzívny rast: podporovanie hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti, ktoré zabezpečí sociálnu a územnú súdržnosť.“ (Európska komisia, 2010).*

Tieto tri priority budú napĺňané pomocou cieľov stratégie, ktoré sú nasledovné (Euractiv, 2018):

1. **Miera zamestnanosti** – Európska únia si stanovila cieľ na 75 %-nú mieru zamestnanosti obyvateľstva vo veku 20-64 rokov. Chcela zvýšiť zamestnanosť z vtedy súčasných 69 % a to hlavne väčším zapojením žien, starších pracovníkov a lepším začlenením migrantov medzi pracovnú silu. Slovensko si stanovilo cieľ dosiahnuť zamestnanosť aspoň 72 %.
2. **Veda a výskum** – V priemere by chcela Únia každoročne investovať do vedy a výskumu až 3 % HDP. Ako hlavný cieľ tohto programu môžeme považovať zlepšenie konkurencieschopnosti priemyslu a podporovať vedu a technológie. Cieľ Slovenska bol pôvodne stanovený na 1 % ale v roku 2013 bol zvýšený na 1,2 %. Aj po tomto navýšení bolo Slovensko tretou krajinou, ktorá si stanovila najnižší cieľ v Európe.

3. **Klimatické zmeny a energia** – Očakávania komisie pri tomto ciele boli najmä znížiť do roku 2020 emisie skleníkových plynov v porovnaní s rokom 1990 o 20 % alebo za priaznivých podmienok až o 30 %. Ďalším cieľom bolo zvýšiť podiel obnoviteľných zdrojov energie na konečnej spotrebe energie o 20 % a o taký istý podiel zvýšiť aj energetickú účinnosť. Slovensko si oproti EÚ svoje ciele stanovilo na zníženie rastu emisií skleníkových plynov mimo sektora ETS tak, aby nepresiahli úroveň z r. 2005 o viac ako 13 %, zvýšiť podiel energie z obnoviteľných zdrojov na hrubej konečnej spotrebe na 14 % a zvýšiť energetickú efektívnosť prostredníctvom úspor 11 % konečnej spotreby energie v porovnaní s priemernou spotrebou v r. 2001 – 2005.
4. **Vzdelávanie** – Ciele vo vzdelávaní boli spojené hlavne s dĺžkou štúdia. Do roku 2020 chceli minimalizovať predčasné ukončenie školskej dochádzky na 10 % a zároveň zvýšiť podiel Európanov vo veku 30 až 34 rokov s ukončeným vysokoškolským vzdelaním na 40 %. Slovensko si zachovalo cieľ 40 %-ný podiel obyvateľov vo veku 30–34 rokov s ukončeným vysokoškolským vzdelaním a znížiť mieru predčasného ukončenia školskej dochádzky na 6 %.
5. **Sociálna inklúzia** – Aj napriek napredovaniu a rastu sa Únia stále borí s témou chudoby. Do roku 2020 má pod hranicou chudoby žiť v Európe až o 20 miliónov obyvateľov menej. Slovensko si pri tomto špecifickom ciele stanovilo znížiť počet obyvateľov žijúcich pod hranicou chudoby na 170 tisíc ľudí.

Aby sa podarilo dosiahnuť tieto ciele, Komisia predkladá návrh programu Európa 2020, ktorý sa skladá z radu hlavných iniciatív. Naplnenie týchto iniciatív je spoločnou prioritou a bude si vyžadovať kroky na všetkých úrovniach: organizácií na úrovni EÚ, členských štátov, miestnej i regionálnej samosprávy (Konzultácia s európskymi regiónmi a mestami, 2010):

- **Inovácia v únii** – Účelom iniciatívy je preorientovať politiku výskumu, vývoja a inovácií na výzvy, ktorým naša spoločnosť čelí, ako sú klimatické zmeny, energetická efektívnosť a efektívnosť zdrojov, zdravotná starostlivosť a

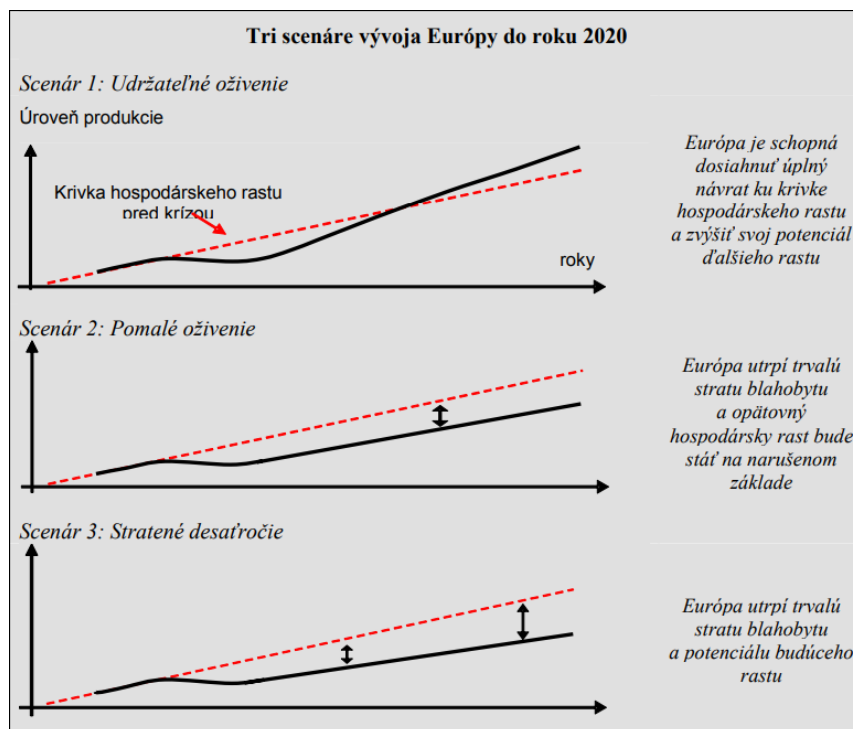
demografické zmeny. Od základného výskumu až po komercializáciu je potrebné posilniť každý článok inovačného reťazca.

- **Mládež v pohybe** – Cieľom je zvyšovanie kvality a medzinárodnej atraktivity európskeho systému pre vyššie vzdelávanie prostredníctvom propagácie mobility študentov a mladých profesionálov. Konkrétne by napríklad ponuky voľných pracovných pozícií vo všetkých členských štátoch mali byť jednoduchšie dostupné v celej Európe a mali by sa uznávať odborné kvalifikácie a skúsenosti.
- **Digitálny program pre Európu** – Zabezpečiť čerpanie udržateľných hospodárskych a sociálnych výhod, ktoré ponúka jednotný digitálny trh, založený na super rýchlom internetovom pripojení. Všetci obyvatelia Európy by mali mať prístup k vysokorýchlostnému internetu do roku 2013.
- **Európa efektívne využívajúca zdroje** – Podpora prechodu smerom k nízko uhlíkovému hospodárstvu, ktoré využíva všetky zdroje efektívne. Európa by mala svoje ciele na rok 2020 dodržať, pokiaľ ide o výrobu energie, energetickú účinnosť a spotrebu. To by do roku 2020 viedlo k úsporám na importe zemného plynu a ropy vo výške 60 miliárd EUR.
- **Priemyselná politika pre „zelený“ rast** – Ide o podporu priemyselnej základne EÚ, ktorej účelom je zaistiť jej konkurencieschopnosť v čase po prekonaní krízy, podpora podnikania a rozvoj nových zručností. Vytvorili by sa vďaka tomu milióny nových pracovných miest.
- **Program pre nové zručnosti a nové pracovné miesta** – Vytvorenie podmienok na modernizáciu trhu práce s cieľom zvýšiť zamestnanosť a zaistiť udržateľnosť našich sociálnych modelov na dobu, kedy generácia silných populačných ročníkov začne odchádzať do dôchodku.

- **Európska platforma na boj proti chudobe** – Cieľom tejto iniciatívy je zabezpečovanie hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti pomáháním chudobným a sociálne vylúčeným kolektívom a zabezpečenie, aby sa dokázali aktívne podieľať na živote spoločnosti.

Po vypracovaní stratégie Európska komisia (2010) predpovedala tri scenáre vývoja Európy do roku 2020. V scenári číslo jedna, udržateľné oživenie, by sa podarilo vykompenzovať nedávne straty z krízy a opätovne si získať konkurencieschopnosť, zvýšiť produktivitu a vyraziť v pred na cestu za prosperitou. Ďalším scenárom je pomalé oživenie. To vykresľuje pokračovanie v pomalom tempe presadzovania prioritne nekoordinovaných reforiem, kde riskujeme trvalý pokles prosperity a stagnujúcu mieru rastu, ktorý pravdepodobne bude smerovať k vysokým mieram nezamestnanosti, sociálnym ťažkostiam a úpadku na svetovej scéne. Teda tretí scenár stratené desaťročie.

Obrázok 2 Tri scenáre vývoja Európy do roku 2020

Zdroj: Európska komisia (2010).

Skutočné výsledky stratégie Európa 2020 si ďalej rozoberieme v praktickej časti v štvrtej kapitole.

1.3 Kompetencie v stratégii Európa 2020

„Je nevyhnutné, aby sa pri plnení uvedených cieľov spolupracovalo. V čase, keď sú hospodárstva členských štátov prepojené, sa zlepšenie v oblasti rastu a zamestnanosti opäť dostaví, len ak týmto smerom vykročia všetky členské štáty, pri zohľadnení osobitnej situácie, v ktorej sa nachádzajú. Potrebujeme dosiahnuť väčšiu mieru zodpovednosti.“ (Európska Komisia, 2010, s. 29-30.)

Na stratégii Európa 2020 sa podieľa viacero európskych inštitúcií, členských štátov ale aj sociálnych partnerov. Každá európska inštitúcia plní stanovené úlohy, aby bolo docielené, že EÚ prijíma potrebné opatrenia na splnenie cieľov. Členské štáty majú za úlohu osvojiť si ciele stratégie, predovšetkým ich čelní predstavitelia a miestne a regionálne orgány. Občianska spoločnosť vrátane sociálnych partnerov je pri navrhovaní vnútroštátnych programov a monitorovaní ich uplatnenia v praxi rovnako dôležitá. Jednotliví člen majú nasledovné úlohy:

Európska rada

- usmerňovať stratégiu,
- orgán, ktorý riadi vzájomnú závislosť medzi členskými štátmi EÚ a zabezpečuje integráciu ich politík
- zamerať sa na osobitné témy (napr. výskum a inovácie, rozvoj zručností a pod.)
- poskytovať usmernenia a nevyhnutné impulzy.

Rada ministrov

- pracuje na dosahovaní cieľov a vykonávaní programu Európa 2020,
- jej úlohou je aj zintenzívniť výmenu informácií o osvedčených postupoch.

Európska komisia

- dohliada na správne uplatňovanie práva EÚ,
- dohliada na plnenie cieľov a priorít EÚ,

- pripravuje návrhy právnych aktov EÚ a predkladá ich na schválenie Európskemu parlamentu a Rade EÚ
- spravuje rozpočet a predkladá predbežný návrh rozpočtu EÚ,
- vykonáva opatrenia, ktoré na ňu delegovala Rada EÚ,
- zastupuje EÚ navonok v medzinárodných vzťahoch.

Európsky parlament

- spolu zákonodarca,
- hnacia sila procesu mobilizácie občanov a národných parlamentov.
- prehodnocuje svoj príspevok ku stratégii Európa 2020 a zaujíma s nimi spoločné stanovisko určené na predloženie zasadnutí Európskej rady.

Vnútroštátne, regionálne a miestne orgány

Prostredníctvom vnútroštátnych, regionálnych a miestnych orgánov sa občanom približujú priority a ciele EÚ, čím sa posilňuje zodpovednosť, ktorá je nutná na realizáciu stratégie Európa 2020. (Európska komisia, 2010)

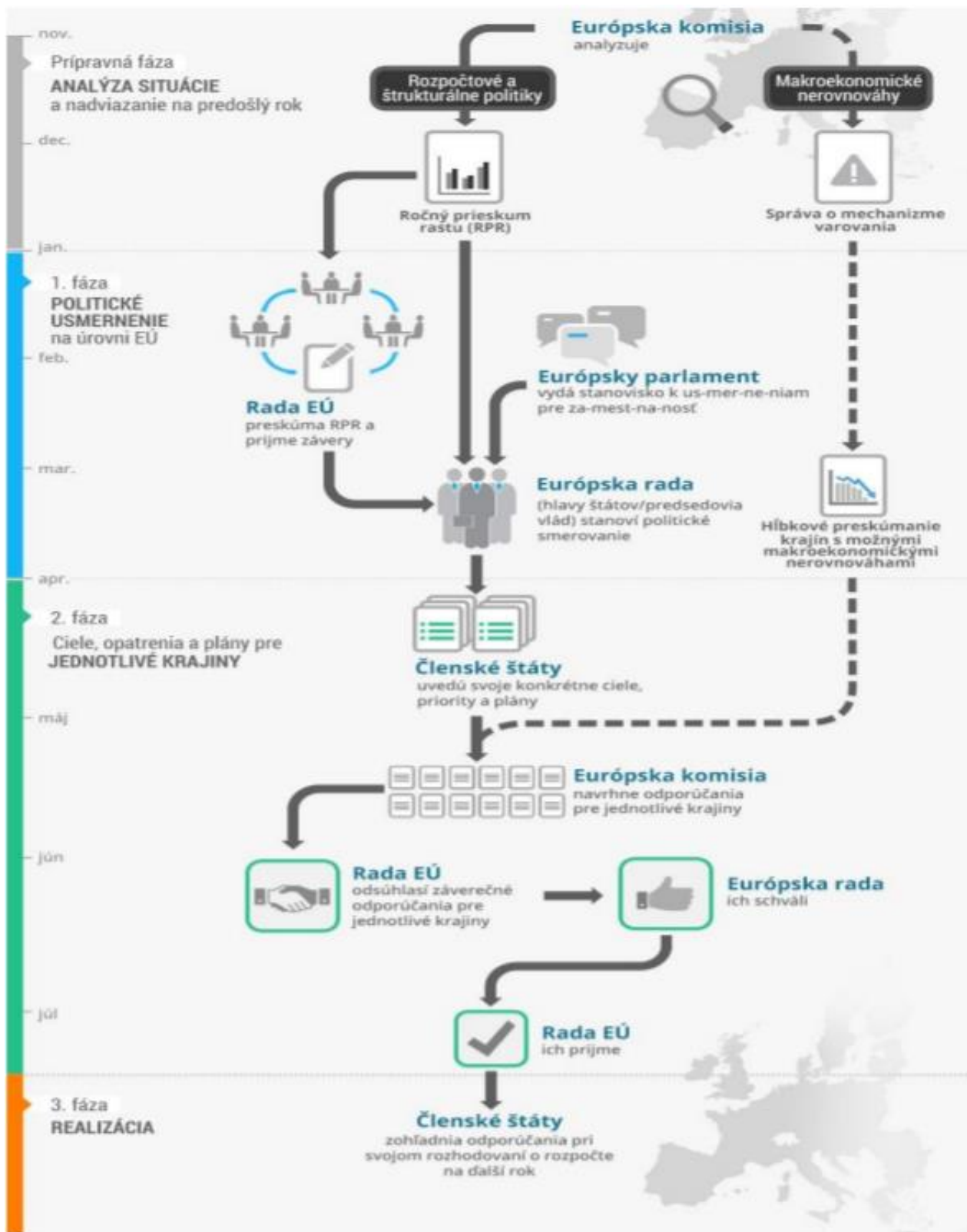
Zainteresované strany a občianska spoločnosť

Výmena osvedčených postupov, referenčné porovnávanie a budovanie sietí, ktoré podporujú viaceré členské štáty najmä kvôli posilňovaniu zodpovednosti a dynamiky v súvislosti s potrebou reformy (Európska komisia, 2010).

1.4 Európsky semester

„Európsky semester je cyklus koordinácie hospodárskych a fiškálnych politík v rámci EÚ. Je súčasťou rámca EÚ pre správu hospodárskych záležitostí. Zamiera sa na 6 mesačné obdobie od začiatku každého roka, odtiaľ pochádza aj jeho názov – „*semester*“. Členské štáty počas európskeho semestra zosúladujú svoje rozpočtové a hospodárske politiky s cieľmi a pravidlami, ktoré sa dohodli na úrovni EÚ“ (Rada Európskej Únie, 2015).

Obrázok 2 Cyklus Európskeho semestra

Zdroj: Európska rada (2016).

„Semester má jasný harmonogram, podľa ktorého dostávajú členské štáty poradenstvo na úrovni EÚ, a následne po ňom predkladajú svoje plány politik (národné programy reforiem a programy stability alebo konvergenčné programy) na posúdenie na úrovni EÚ. Po ich vyhodnotení dostanú členské štáty individuálne odporúčania pre svoje národné rozpočtové a reformné politiky. Očakáva sa, že členské štáty zohľadnia tieto odporúčania pri vytváraní svojho rozpočtu v nasledujúcom roku a pri prijímaní rozhodnutí týkajúcich sa ich politik v oblasti hospodárstva, zamestnanosti, vzdelávania a iných. Podľa potreby tiež dostanú odporúčania na úpravu makroekonomických nerovnováh.“ (Rada Európskej Únie, 2015).

1.5 Európska zelená dohoda

Po ukončení stratégie Európa 2020 musela Európska komisia vymyslieť stratégiu, ktorá ju nahradí. Tak vznikla Európska zelená dohoda, snaha o to stať sa prvým klimaticky neutrálnym kontinentom.

Zmena klímy a zhoršovanie stavu životného prostredia predstavujú existenčnú hrozbu pre Európu a svet. Na prekonanie týchto hrozieb sa vďaka Európskej zelenej dohode pretvorí EÚ na moderné a konkurencieschopné hospodárstvo efektívne využívajúce zdroje, čím sa podarí zabezpečiť (Európska komisia, 2021):

- nulové čisté emisie skleníkových plynov do roku 2050,
- hospodársky rast, ktorý nebude závisieť od využívania zdrojov
- a nezabudne sa na žiadneho jednotlivca ani región.

Podľa Európskej komisie (2021) Európska zelená dohoda je rovnako aj záchranným lanom z pandémie COVID-19. Na túto stratégiu bude vynaložená až tretina investícií vo výške 1,8 bilióna EUR z plánu obnovy NextGenerationEU a financovaný bude aj zo sedemročného rozpočtu EÚ. Zmena klímy je aktuálne najväčšou výzvou našich čias. Zároveň so sebou nesie šancu vybudovať nový hospodársky model. Všetkých 27 členských štátov EÚ sa zaviazalo premeniť EÚ do roku 2050 na prvý klimaticky neutrálny kontinent. Aby sa tento cieľ podarilo dosiahnuť, zaviazali sa znížiť emisie do roku 2030 v porovnaní s úrovňami z roku 1990 aspoň o 55 %. Vytvorí tak nové príležitosti pre investície, inovácie, pracovné miesta a: znížia sa

emisie, vytvoria sa pracovné miesta a posilní sa rast, bude sa riešiť otázka energetickej chudoby, zníži sa externá energetická závislosť, zlepšia sa naše zdravie a životné podmienky. Zároveň tým zabezpečíme príležitosti pre všetkých, poskytnutá bude podpora zraniteľným občanom za pomoci boja proti nerovnosti a energetickej chudobe a posilní sa konkurencieschopnosť európskych podnikov.

2 Cieľ práce

Cieľom záverečnej práce je analýza naplnenia cieľov, ktoré boli stanovené pre Slovensko v rámci stratégie Európa 2020. V práci sa bude konfrontovať aj naplnenie cieľov ďalších krajín Európskej únie.

Pre splnenie hlavného cieľa boli sformulované nasledujúce čiastkové ciele:

- analýza miery zamestnanosti obyvateľov vo veku 20-64 rokov Slovenska v rámci stratégie Európa 2020;
- analýza investícií HDP do výskumu a vývoja pre Slovensko v rámci stratégie Európa 2020;
- analýza zmeny klímy a energetiky pre Slovensko, zníženie emisií skleníkových plynov, zvýšenie podielu obnoviteľných zdrojov energie na konečnej spotrebe energie a zvýšiť energetickú efektívnosť prostredníctvom úspory v rámci stratégie Európa 2020;
- analýza miery vzdelávania pre Slovensko, zníženie miery predčasného ukončenia školskej dochádzky a zároveň zvýšiť podiel obyvateľov vo veku 30-34 rokov s ukončeným vysokoškolským vzdelaním v rámci stratégie Európa 2020;
- analýza sociálnej inklúzie pre Slovensko v rámci stratégie Európa 2020;
- analyzovanie plnenia cieľov krajín V4 pre porovnanie naplnenia cieľov ďalších krajín Európskej únie.

3 Metodika práce a metódy skúmania

Bakalárska práca je rozdelená do štyroch kapitol. Pri písaní bakalárskej práce bol kladený dôraz na zhromažďovanie aktuálnych a relevantných informácií, zozbieraných zo sekundárnych zdrojov, či už v knižnej alebo online forme. Informácie pochádzajú od slovenských autorov a médií, ale aj zo zahraničia.

Prvá kapitola predstavuje teoretické hľadisko skúmanej problematiky, a rozdelená je na päť podkapitol. Prvá kapitola nám ukazuje význam rozvojových stratégií EÚ potrebných pre udržanie si konkurencieschopnosti voči svetovým veľmociam. Druhá podkapitola sa venuje stratégiám Európa 2020, kde máme vysvetlené poslanie, priority, ciele a iniciatívy tejto stratégie. V tretej podkapitole sú vysvetlené kompetencie v stratégii Európa 2020. Dozvedáme sa tu, ktorý zákonodarný orgán zastáva akú funkciu. Štvrtá podkapitola popisuje Európsky semester a jeho význam pre EÚ. Posledná piata podkapitola nám nadväzuje na novú stratégiu Európska zelená dohoda, ktorej hlavným cieľom boj proti zmene klímy a dosiahnutie klimatickej neutrality.

V druhej kapitole definujeme hlavný cieľ a čiastkové ciele bakalárskej práce.

Tretia kapitola metodiky práce poukazuje na metódu porovnávania údajov využívanú na získavanie výsledkov.

Štvrtá kapitola sa venuje praktickej analýze nami skúmanej problematiky, ktorá slúži na porovnanie a prezentovanie finálnych výsledkov. V prvej podkapitole sme sledovali vývoj miery zamestnanosti, teda podiel zamestnaného obyvateľstva vo veku 20 až 64 rokov na celkovej populácii totožnej vekovej skupiny a porovnávali sme ho s cieľmi stanovenými pre EÚ a SR. V druhej podkapitole sme sledovali podiel výdavkov na výskum a vývoj na HDP. Vývoj ukazovateľa porovnávame s hodnotami, ktoré mala EÚ a SR stanovené ako svoj cieľ. Tretia podkapitola opisuje zmenu klímy a energetiku. Jej cieľom bolo znížiť množstvo emisií, zvýšiť podiel energie z obnoviteľných zdrojov a znížiť podiel energetickej spotreby prostredníctvom úspory. Štvrtá podkapitola sa venuje dvom cieľom vzdelávania. Ako prvý cieľ, ktorý sme analyzovali v tejto podkapitole je cieľ vysokoškolského vzdelania na základe podielu absolventov vysokých škôl vo veku 30 až 34 rokov, pripadajúcich na celkovú populáciu tej istej vekovej skupiny. Druhý cieľ sa týka predčasného ukončenia školskej dochádzky. Na vyhodnotenie používame mieru predčasného ukončenia školskej dochádzky v EÚ a SR v %.

Posledná podkapitola je zameraná na zhodnotenie vývoja podielu obyvateľov ohrozených vylúčením zo spoločnosti alebo chudobou.

Následne sme pomocou komparácie porovnali SR s krajinami V4 aby sme mali lepší prehľad ako sa Slovensku darilo plniť ciele v rámci stratégie Európa 2020 oproti krajinám, ktoré sú mu podobné. Pre porovnanie výsledkov sme využívali najnovšie dostupné štatistické databázy od Eurostatu, čím sme získali relevantné údaje, ktoré sú spracované v grafoch. Použitá je aj metóda absolútneho rozdielu, ktorej výsledkom označujeme ako percentuálny bod.

Posledná kapitola je bakalárskej práce je diskusia kde sa venujeme celkovému zhodnoteniu stratégie Európa 2020 na základe zistených informácií z predchádzajúcich kapitol.

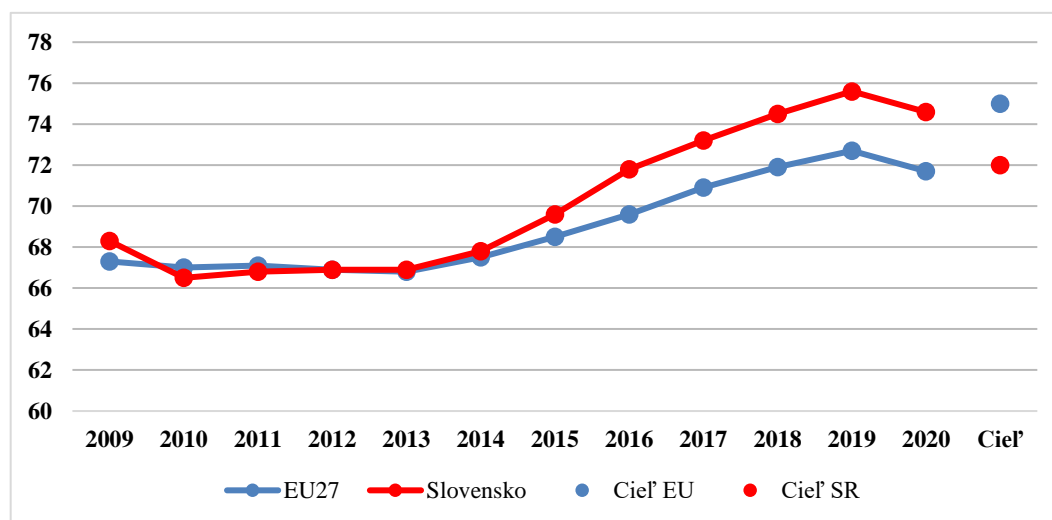
4 Výsledky práce

Vo výsledkoch práce sú analyzované plnenia cieľov krajín EU27, SR, ČR, Maďarska a Poľska, ktoré sú porovnávané v grafoch.

4.1 Zamestnanosť

Miera zamestnanosti sa z hľadiska sledovaného cieľa stanoví podielom počtu zamestnaných osôb vo veku 20 až 64 rokov, celkovým počtom obyvateľov tej istej vekovej skupiny. Ukazovateľ vychádza z prieskumu pracovných síl EÚ. Prieskum zahŕňa celú populáciu žijúcu v súkromných domácnostiach a vylučuje populáciu v kolektívnych domácnostiach, ako sú penzióny, ubytovne a nemocnice. Zamestnané obyvateľstvo tvoria tie osoby, ktoré počas pracovného týždňa vykonávali akúkoľvek prácu za mzdu alebo zisk aspoň jednu hodinu, prípadne nepracovali, ale mali zamestnanie, v ktorom boli dočasne neprítomní. Napriek pokroku sú miery zamestnanosti v Európe, dosahujúce v priemere 69% v prípade ľudí vo veku 20 až 64 rokov, výrazne nižšie ako v iných častiach sveta. V porovnaní so 76% mužov pracuje iba 63% žien. Zamestnaných je len 46 % starších pracovníkov (vo veku 55 až 64 rokov) v porovnaní so 62 % v USA a Japonsku. Okrem toho majú Európania v priemere o 10 % menej odpracovaných hodín ako zamestnanci v USA alebo v Japonsku.

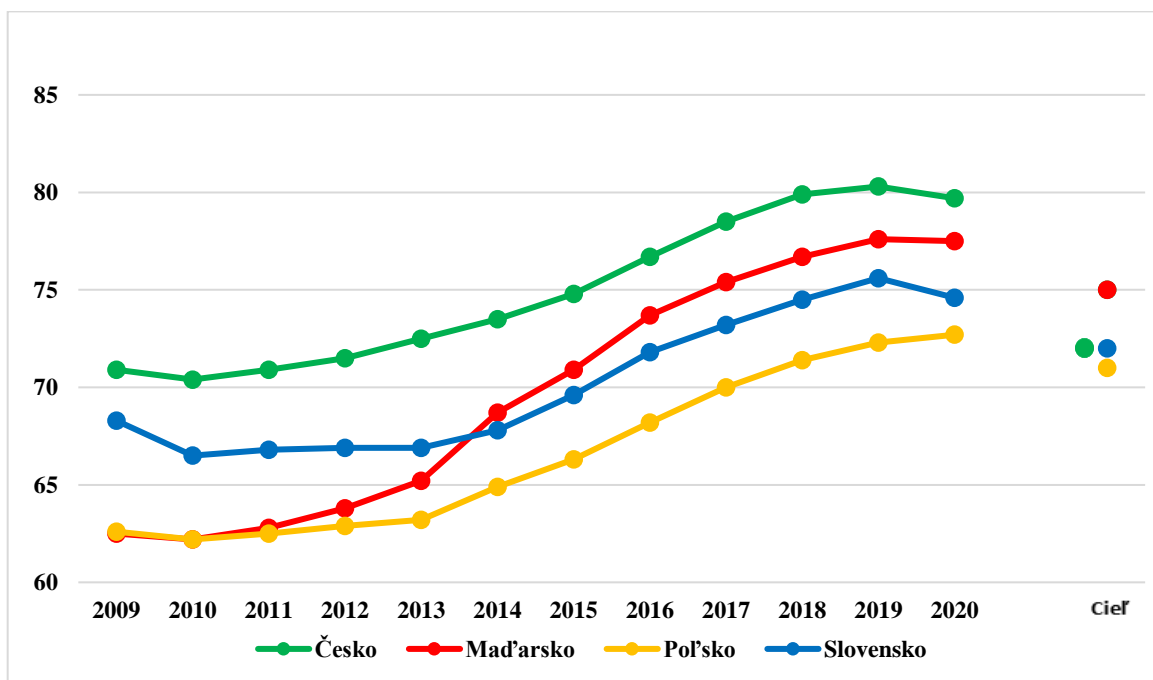
Graf 1 Miera zamestnanosti v EÚ a SR v r. 2009-2020 (v %)

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z Eurostat (2022).

V grafe 1 máme znázornený vývoj miery zamestnanosti na Slovensku a v EÚ od roku 2009 do roku 2020, vidieť tu môžeme aj cieľové hodnoty SR a EÚ. Hodnoty v grafe 1 sú vyjadrené v percentách. Cieľom stratégie Európa 2020 bolo zvýšiť mieru zamestnanosti obyvateľov EÚ vo veku od 20 do 64 rokov na 75 %. Cieľ mal byť dosiahnutý pomocou väčšieho zapojenia žien, mladých ľudí, starších pracovníkov a lepšieho začlenenia migrantov medzi pracovnú silu. Slovensko si pri tomto ciele stanovilo zvýšiť do roku 2020 mieru zamestnanosti na 72 %. Ekonomický vývoj na Slovensku bol v poslednom desaťročí pozitívny, čo sa odrazilo aj v raste zamestnanosti a v dôsledku týchto skutočností bol cieľ stratégie splnený. Stanovený cieľ pre zvýšenie miery zamestnanosti SR na 72 % bol pokorený už v roku 2017 a to s mierou zamestnanosti 73,2 %. Tu sa ale rast nezastavil a najvyššiu hodnotu zamestnanosti SR dosiahla v roku 2019 na úrovni 75,6 %. V roku 2020 začala miera zamestnanosti opäť klesať v dôsledku pandémie koronavírusu, ktorý spôsobil prepád na trhu práce. Miera zamestnanosti v EÚ stagnovala v obdobiach 2009 – 2014, následne síce došlo k rastu miery zamestnanosti ale určený cieľ sa jej nepodarilo dosiahnuť. Najbližšie k naplneniu cieľa bola v roku 2019 kedy dosiahla úroveň zamestnanosti 72,7 %.

Graf 2 Miera zamestnanosti V4 v %

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z Eurostat (2022).

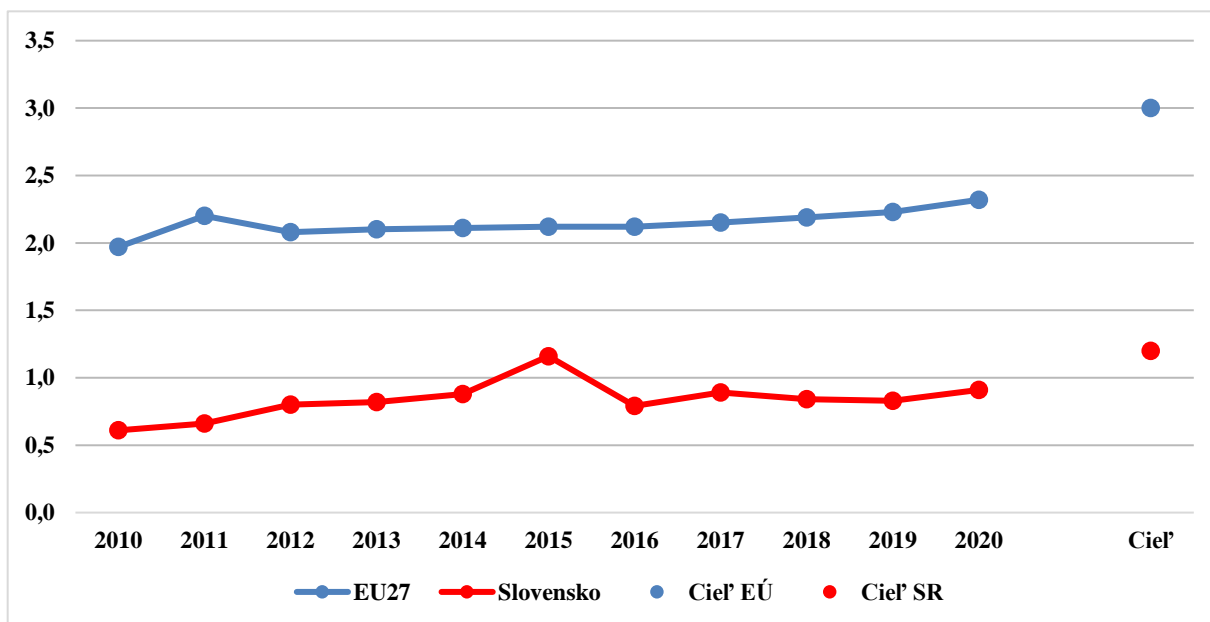
Aby sme si vedeli lepšie predstaviť úspešnosť SR v plnení cieľov stratégie Európa 2020 vybrali sme si na porovnanie krajiny Vyšehradskej skupiny z toho dôvodu že sú nám tieto krajiny historicky, socio-ekonomicky aj kultúrne veľmi blízke.

Z grafu 2 je zrejmé, že všetkým krajinám V4 sa úspešne podarilo splniť cieľ v rámci zamestnanosti. Spomedzi krajín V4 sa najlepšie plniť cieľ zamestnanosti podarilo Českej Republike (ČR), ktorá si stanovila rovnaký cieľ ako SR. Splniť sa jej to podarilo už v roku 2013 kedy dosiahla ČR 72,5 % mieru zamestnanosti a najvyššiu hodnotu dosiahla v roku 2019 a to 80,3 % zamestnaných obyvateľov. Po ČR nasledovalo Maďarsko a SR, ktoré svoje ciele 75 % a 72 % splnili v roku 2017. Poľsku sa cieľ 71 % napokon podarilo splniť v roku 2018. Okrem porovnania plnenia stanovených cieľov stratégie v oblasti zamestnanosti, môžeme skonštatovať, že najvyššiu mieru zamestnanosti v roku 2020 dosiahla ČR, nasledovalo Maďarsko, SR a nakoniec Poľsko.

4.2 Výskum a vývoj

Týmto cieľom sa podarilo upriamiť pozornosť na zvyšovanie investícií do výskumu a vývoja vo verejnom a súkromnom sektore, pričom sa však zameriava viac na vstupy ako na výsledky. Jednoznačne je potrebné zlepšiť podmienky pre súkromný výskum a vývoj v EÚ, čo je cieľom viacerých opatrení navrhnutých v stratégii. Je jasné, že ak budeme spolupracovať na výskume, vývoji a inováciách, budeme mať viac peňazí na výdavky, ktoré sú relevantnejšie pre podnikateľské aktivity a stimuly produktivity. Výbor odporúča splniť cieľ a investovať 3 % a zároveň pracovať na metrike, ktorá odráža intenzitu výskumu, vývoja a inovácií.

Graf 3 Výskum a vývoj v % HDP

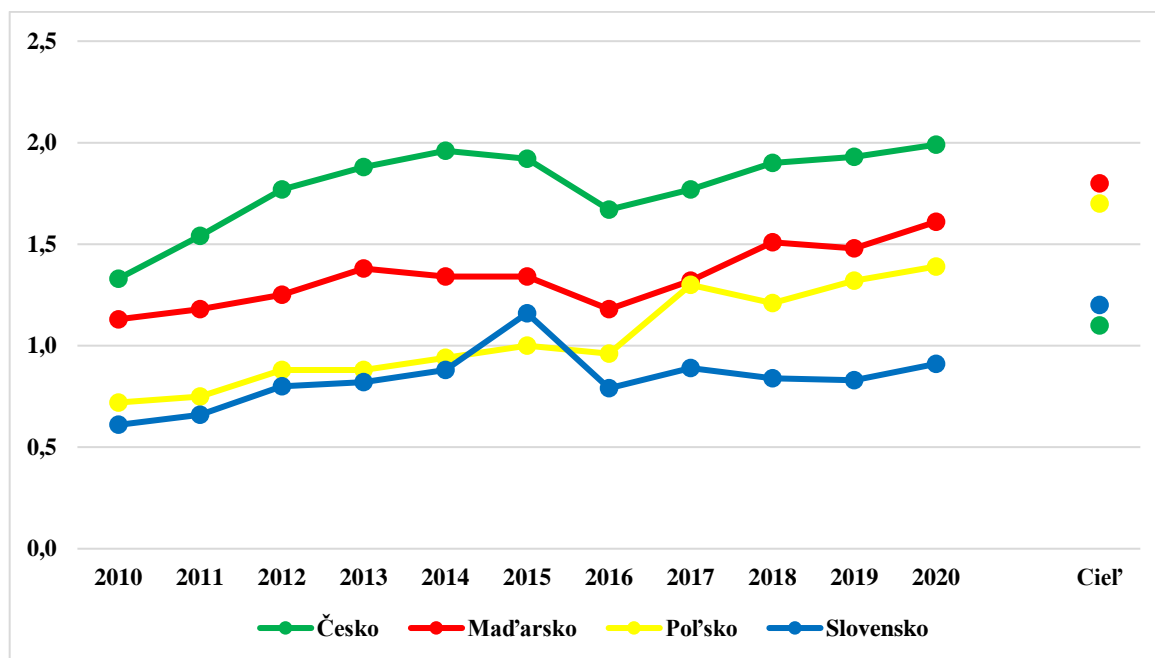
Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z Eurostat (2022).

Na grafe 3 sú zobrazené investície v % HDP SR a EÚ do výskumu a vývoja. Uvedené sú hodnoty od roku 2010 do roku 2020. Graf 3 je vyjadrený v % a zobrazuje cieľ, ktorý sa snažila SR a EÚ dosiahnuť. Cieľ, stanovený SR bolo zvýšenie investícií v oblasti výskum a vývoj na 1,2 % z HDP. Uvedený cieľ bol pre Slovensko dôležitý, nakoľko vo výdavkoch na vývoj za zvyšok EÚ zaostáva ako je vidieť aj na grafe. SR sa cieľ naplniť nepodarilo. Počas obdobia stratégie Európa 2020 SR zvýšilo výdaje na výskum a vývoj len o 0,3 p.b z HDP a naďalej patrí medzi zaostávajúce krajiny v Európe. Cieľ stanovený EÚ na 3 % z HDP sa nepodarilo splniť. Zvýšiť výdavky na výskum a vývoj za 10 ročné obdobie sa podarilo o 0,35 % čo je podobný výsledok ako na Slovensku.

Na nasledujúcom grafe 4 sú zobrazené úrovne investícií do výskumu a vývoja krajín V4. Jedinou úspešnou krajinou z tohto zoskupenia bola ČR, ktorej finálna hodnota cieľa činila 1,1 % z HDP na výskum a vývoj. V roku 2020 dosiahla hodnotu 1,99 % z HDP. Druhou najúspešnejšou krajinou z V4 bolo Maďarsko s cieľom 1,8 % z HDP, ktorému do naplnenia cieľa chýbalo navýšenie výdavkov na výskum a vývoj o 0,19 % z HDP. Poľsko sa v roku 2020 dostalo na úroveň 1,39 % z HDP pri vytýčenom celi 1,7 % z HDP. Najneúspešnejšou krajinou z V4 bolo Slovensko. Okrem porovnania plnenia stanovených cieľov stratégie v oblasti

investícií do výskumu a vývoja, môžeme skonštatovať, že najviac investovala do rozvoja v roku 2020 ČR, nasledovalo Maďarsko, Poľsko a nakoniec SR.

Graf 4 Výskum a vývoj V4 v % HDP

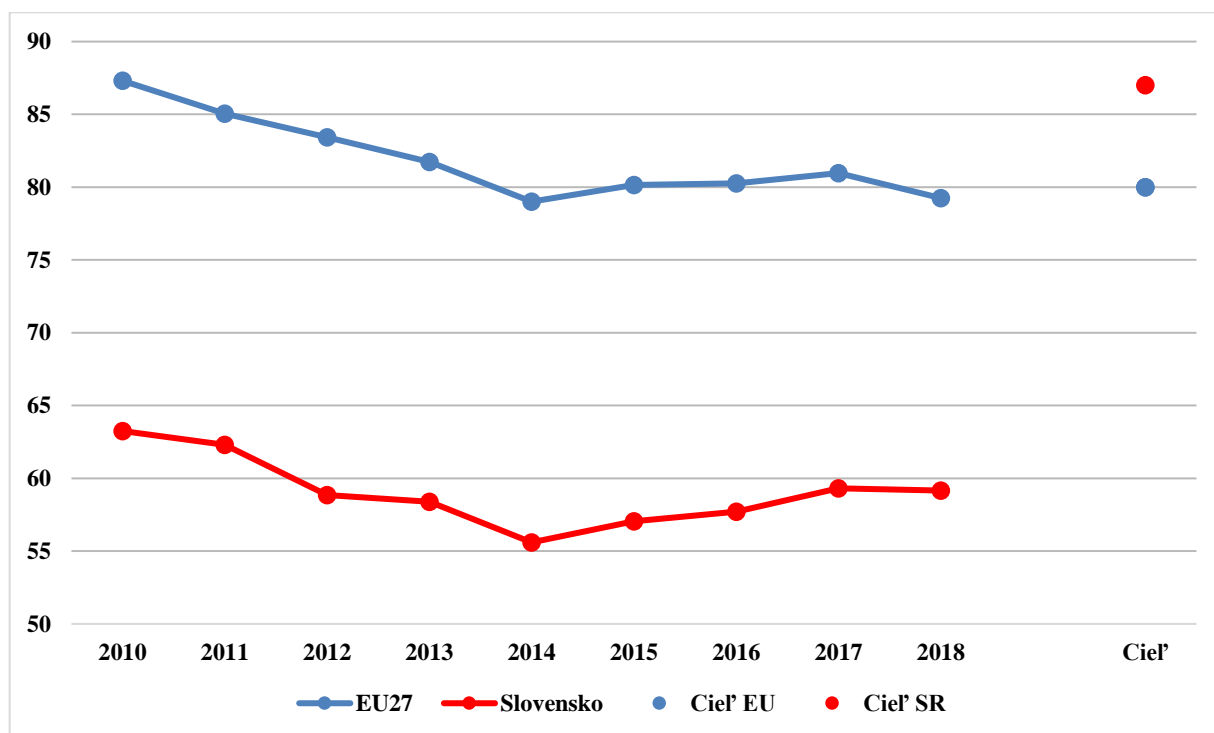

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z Eurostat (2022).

4.3 Zmena klímy a energetika

Zmena klímy a energetická udržateľnosť patrí v modernej dobe medzi najzávažnejší problém, ktorý sa snažia vedci zvrátiť. Správa pre Európu očakáva zvýšenie frekvencie a intenzity extrémnych poveternostných javov vrátane morských horúčav a varuje, že zvýšenie teploty o 2 °C bude mať závažný vplyv na prírodu a ľudí. Vyššie teploty a extrémnejšie počasie spôsobia obrovské náklady pre hospodárstvo EÚ a oslabia schopnosť krajín produkovať potraviny. Podľa vedcov však ľudskou činnosťou možno zmeniť priebeh udalostí. Okamžité, rýchle a rozsiahle zníženie emisií skleníkových plynov, vyrábanie elektriny z obnoviteľných zdrojov a dosiahnutie nulovej bilancie emisií CO₂ môže obmedziť zmenu klímy a jej účinky.

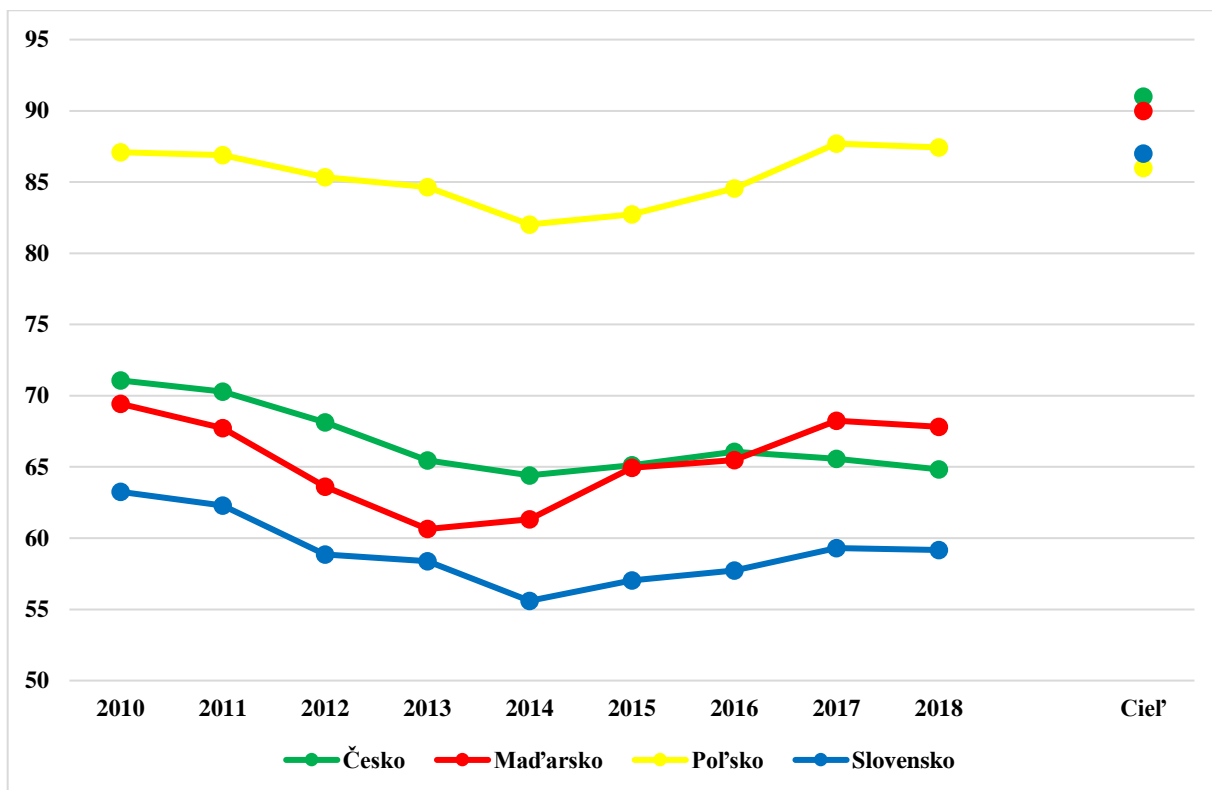
Graf 5 Zníženie emisií CO₂ (v porovnaní s úrovňami z roku 1990)

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z Eurostat (2022).

Tretím cieľom stratégie je boj proti zmene klímy. Komisia rozhodla o potrebe zníženia emisií skleníkových plynov do roku 2020 o najmenej 20 % (za priaznivých podmienok o vyše 30 %) v porovnaní s hodnotami z roku 1990. Na grafe 5 máme zobrazené údaje od roku 2010 do roku 2018, čo je posledné obdobie, za ktoré boli údaje Eurostatu dostupné. Ako ukazovateľ pre hodnoty emisií CO₂ bol stanovený index v roku 1990 s hodnotou 100. Cieľom SR bolo znížiť emisie skleníkových plynov v porovnaní s hodnotami z roku 1990 o 13 %. V grafe 3 môžeme sledovať prevažne klesajúci vývoj počas rokov stratégie. SR dosiahla cieľovú hodnotu už v roku 1992 kedy znížila emisie CO₂ na úroveň 79,46 %. Z posledných dostupných údajov z roku 2018 vidíme že SR znížila emisie skleníkových plynov na 59,16 %. Na Slovensku sa jednalo o výrazný pokles emisií v porovnaní s základným rokom. Pre porovnanie, cieľ EÚ predstavoval pokles skleníkových plynov o 20 %, ktorý sa v roku 2018 podarilo splniť.

Graf 6 Zníženie emisií vo V4 (v porovnaní s úrovňami z roku 1990)

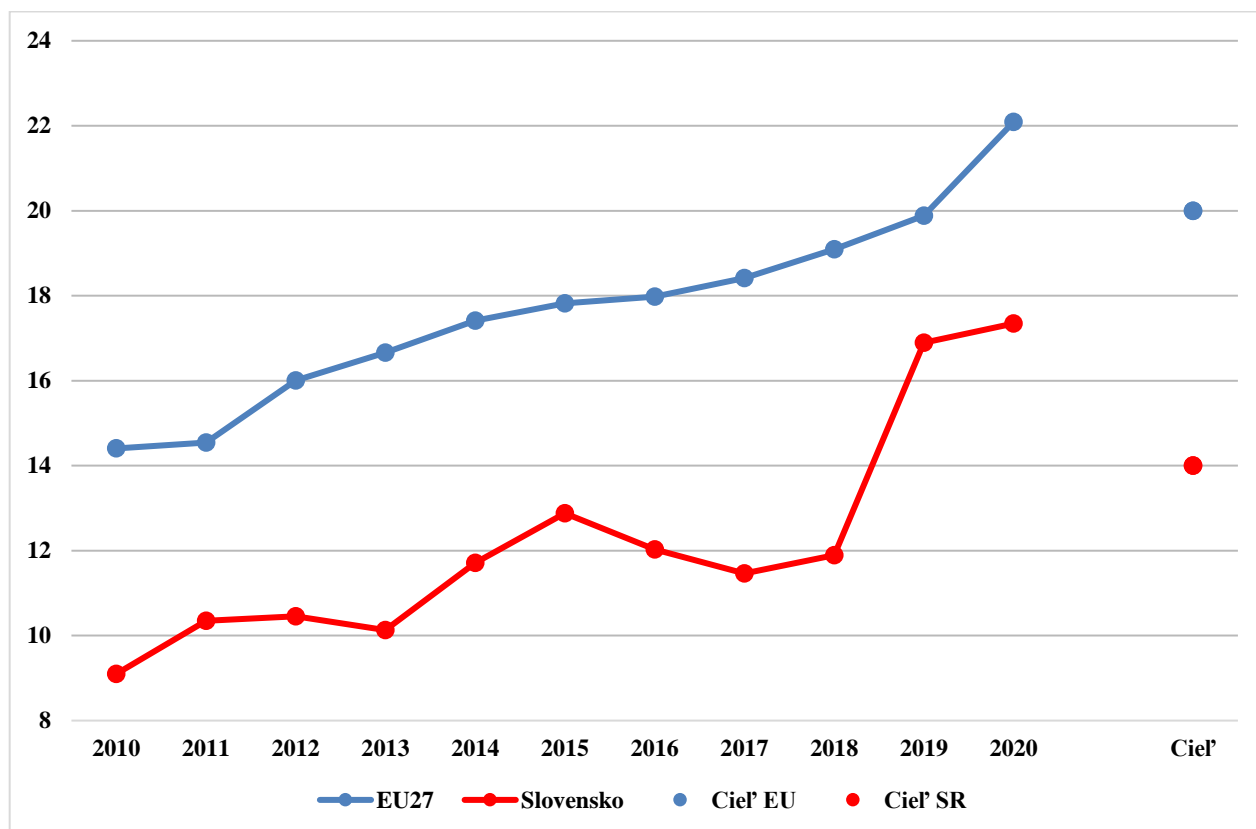

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z Eurostat (2022).

V grafe 6 sú porovnané hodnoty znižovania skleníkových plynov krajín V4. Slovensko sa z tejto skupiny s dosiahnutými výsledkami zaradilo medzi najúspešnejšie krajiny EÚ. Ďalej sa úspešne sa podarilo splniť ciele krajinám ČR a Maďarsko. Obe krajiny znížili hodnoty emisií o viac ako 3-násobok pôvodného cieľu. Neúspešné pri znižovaní emisií CO₂ zostalo Poľsko, ktorému sa do roku 2016 cieľ darilo plniť. Okrem porovnania plnenia stanovených cieľov stratégie v oblasti znižovania emisií, môžeme skonštatovať, že najnižšie množstvo emisií produkovala v roku 2018 SR, nasledovala ČR, Maďarsko a nakoniec Poľsko.

Druhý ukazovateľ v oblasti životného prostredia je podiel obnoviteľných zdrojov energie. Cieľom Komisie je zvýšiť v EÚ podiel obnoviteľných zdrojov energie na konečnej spotrebe energie o 20 %. Za tento typ energie môžeme považovať veternú energiu, vodnú energiu, slnečnú energiu, geotermálnu energiu a biomasu. Podľa Európskej komisie len samotné splnenie cieľa EÚ čerpať 20 % energie z obnoviteľných zdrojov má potenciál vytvoriť v EÚ viac ako 600 000 pracovných miest. Splnením týchto cieľov v oblasti energie by mohlo do roku 2020 znížiť výdavky vynaložené na dovoz ropy a zemného plynu o 60 miliárd EUR.

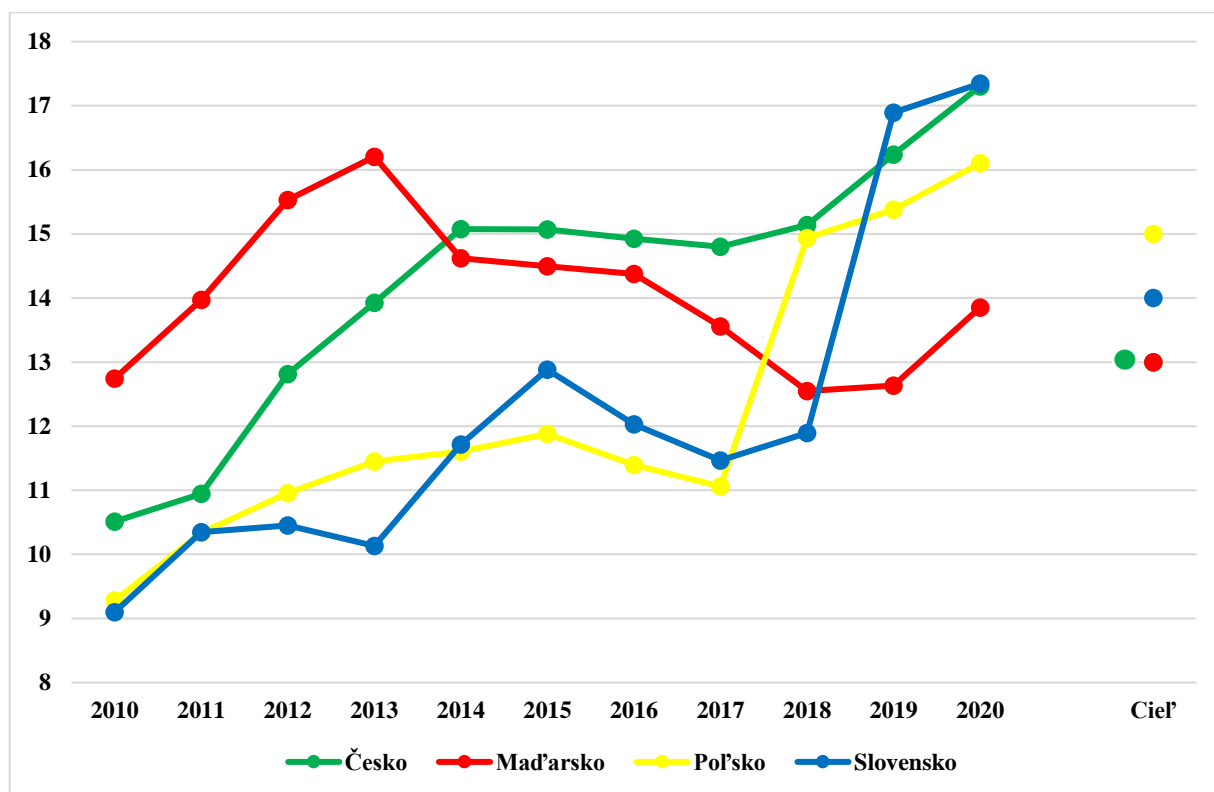
Graf 7 Podiel energie z OZE na hrubej konečnej spotrebe energie v %

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z Eurostat (2022).

Cieľovú hodnotu pri zvýšení podielu energií z obnoviteľných zdrojov si SR zdefinovalo na úrovni 14 %. Na grafe 6 sú uvedené cieľové hodnoty SR a EÚ a znázornený je aj vývoj zvyšovania podielu OZE od roku 2010 do roku 2020. Slovensko v tomto období zaznamenalo pozitívny vývoj a najvyššiu hodnotu dosiahlo v roku 2020 kedy podiel OZE na hrubej konečnej spotrebe energie predstavoval 17,35 %. Slovensko úspešne prekonal stanovený cieľ 14 %. EÚ v sledovanom období od roku 2010 do roku 2020 mala rastúci trend a cieľ úspešne splnila v roku 2020 kedy stanovený cieľ 20 % presiahla o 2,09 p.b.

Graf 8 Podiel energie z OZE na hrubej konečnej spotrebe energie vo V4 v %

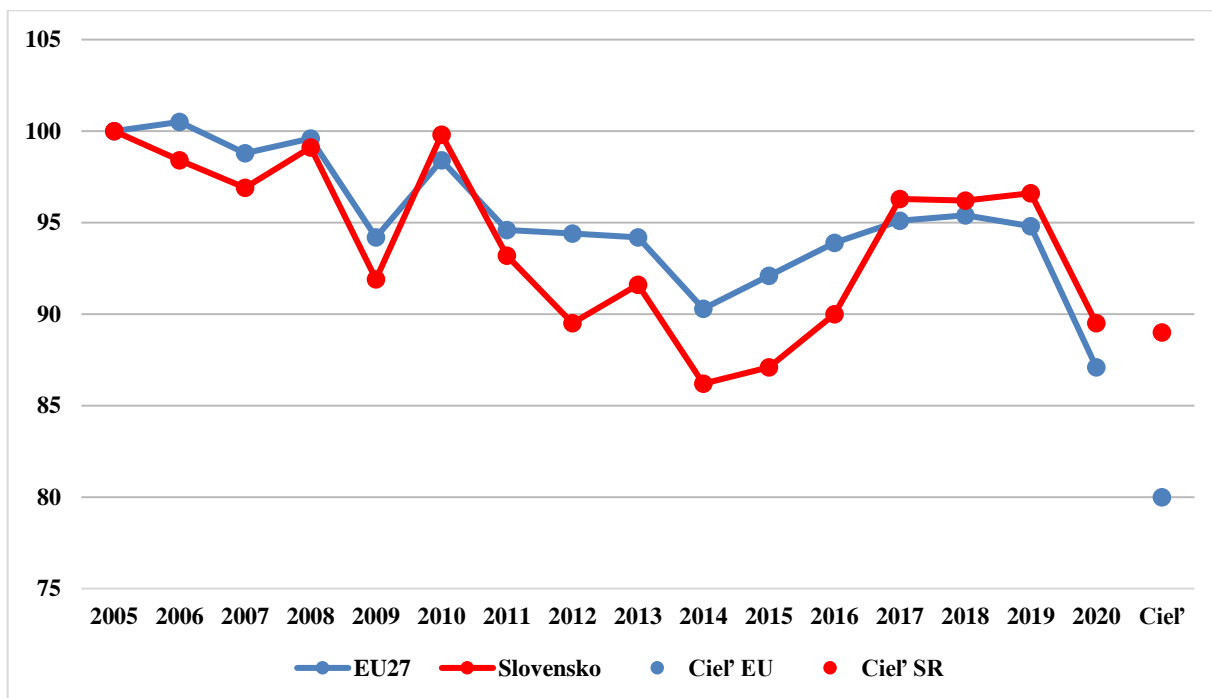

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z Eurostat (2022).

V grafe 7 sú zobrazené hodnoty podielu energie z OZE na hrubej konečnej spotrebe energie v % krajín V4. Pri tomto celi boli všetky krajiny z V4 úspešné. SR a ČR dosiahla podobné hodnoty a to 17,35 % SR a 17,30 % ČR. Maďarsko dosiahlo hodnotu 16,02 % pri stanovenom celi 15 %. Poľsko prekonal svoj cieľ 13 % o 0,85 %. Okrem porovnania plnenia stanovených cieľov stratégie v oblasti podielu energie z OZE na hrubej konečnej spotrebe energie, môžeme skonštatovať, že najvyšší podiel energie z OZE v roku 2020 dosiahla SR, nasledovala ČR, Poľsko a nakoniec Maďarsko.

Ak k predošlému cieľu prirátame cieľ spočívajúci vo zvýšení energetickej účinnosti o 20 %, ide o vytvorenie viac ako 1 milióna nových pracovných miest. Cieľom stratégie Európa 2020 je zvýšiť úspory energie oproti roku 2005 do roku 2020 o 20 %.

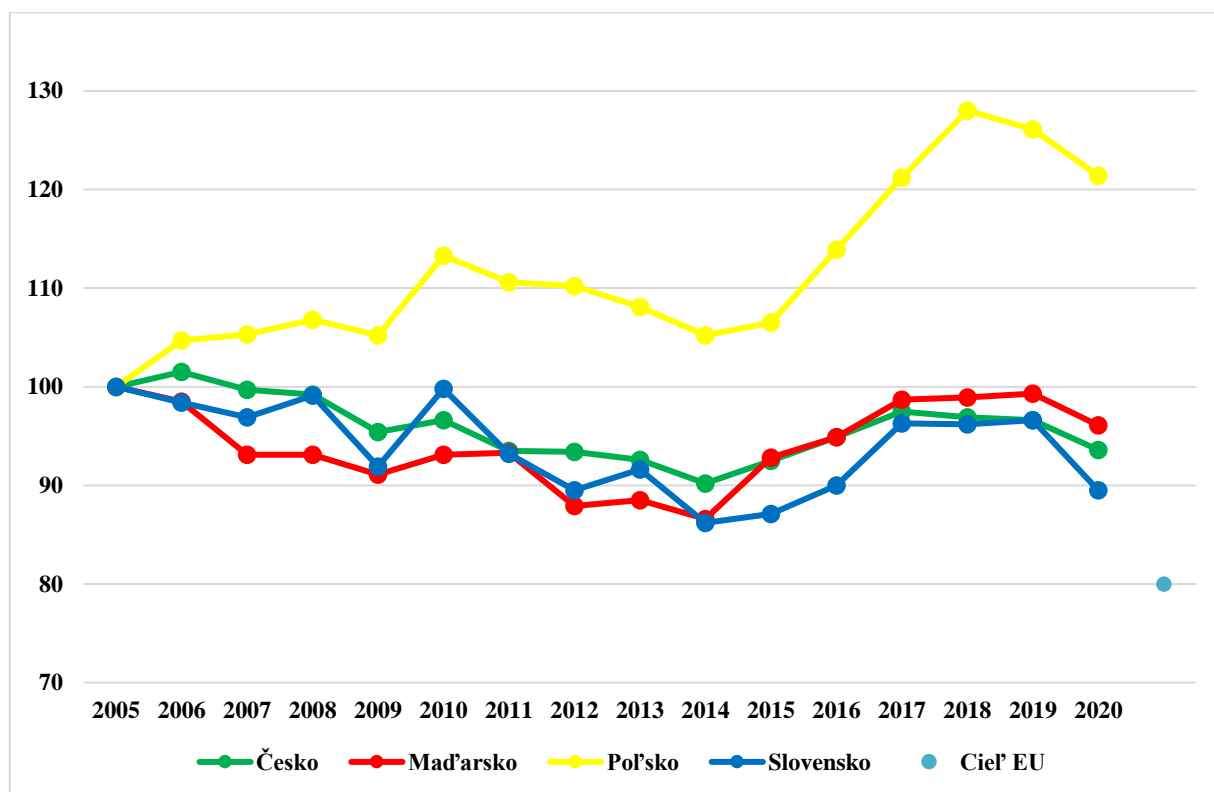
Graf 9 Zníženie spotreby energie (rok 2005 = index 100)

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z Eurostat (2022).

Na grafe 9 je zobrazený vývoj znižovania spotreby energie od roku 2005 do roku 2020. Východiskovým hodnotám z roku 2005 bol priradený index 100. EÚ si stanovila cieľ 80, teda znížiť spotrebu energie o 20 %. Cieľ SR bol stanovený na 89, čo predstavovalo zníženie spotreby energie o 11 %. EÚ sa cieľ naplniť nepodarilo, nakoľko v roku vykazovalo zníženie spotreby na o 12,9 % a na požadovanú hodnotu 20 % chýbalo 7,1 %. SR bola pri plnení cieľu v dobrom postavení v rokoch 2014 a 2015 kedy sa jej podarilo znížiť spotrebu energie pod jej cieľ 89. Do roku 2020 sa spotreba opäť zvýšila a dosiahla hodnotu 89,5. SR sa podarilo znížiť spotrebu energie o 10,5 %. Z toho vyplýva že cieľ nenaplnila o hodnotu 0,5.

Graf 10 Zníženie spotreby energie V4 (rok 2005 = index 100)

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z Eurostat (2022).

Pri porovnávaní plnenia cieľu znižovania spotreby energie v rámci krajín V4 chcela EÚ dosiahnuť zníženie o 20 %. Tento cieľ sa nepodarilo naplniť žiadnej krajine V4. Trojica Maďarsko, Poľsko a Slovensko zaznamenalo v sledovanom období od roku 2005 do roku 2020 klesajúci vývoj indexu ale zďaleka sa nepriblížili stanovenému cieľu EÚ. Poľsko sa v rámci EÚ umiestnilo na piatu pozíciu krajín s najvyššou spotrebou energie a index od začiatku sledovaného obdobia nedostal pod hodnotu 100. V roku 2020 Poľsko malo v porovnaní s rokom 2005 zvýšenú spotrebu energie o 21,4 %.

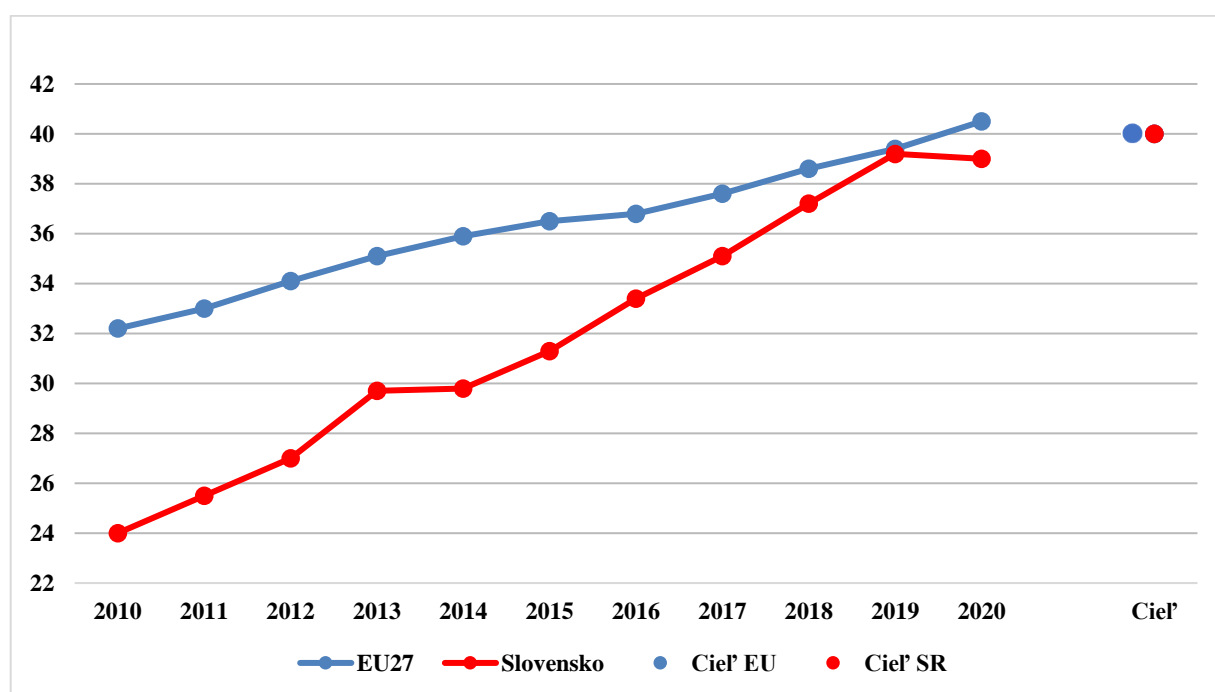
4.4 Vzdelávanie

Európska komisia kladie dôraz na zlepšenie kvality vzdelávania z dôvodu slabých výsledkov žiakov. Až štvrtina všetkých žiakov dosahuje zlé výsledky v čítaní, jeden zo siedmich žiakov predčasne ukončí školskú dochádzku alebo odbornú prípravu. Približne 50 % dosiahne strednú úroveň kvalifikácie, ktorá sa však často nezohoduje s dopytom na trhu práce.

Menej ako jeden z troch ľudí vo veku 25-34 rokov má vysokoškolské vzdelanie, v porovnaní s 40 % v USA a viac ako 50 % v Japonsku. Podľa Šanghajského indexu sa iba dve európske univerzity dostali medzi dvadsať najlepších svetových univerzít (Európska komisia, 2010).

Pri vzdelávaní si Európska komisia stanovila 2 hlavné ciele. Dosiagnuť minimálne 40 %-ný podiel obyvateľov vo veku 30 až 34 rokov, ktorí ukončili vysokoškolské vzdelanie a znížiť mieru predčasného ukončenia školskej dochádzky o 10 %.

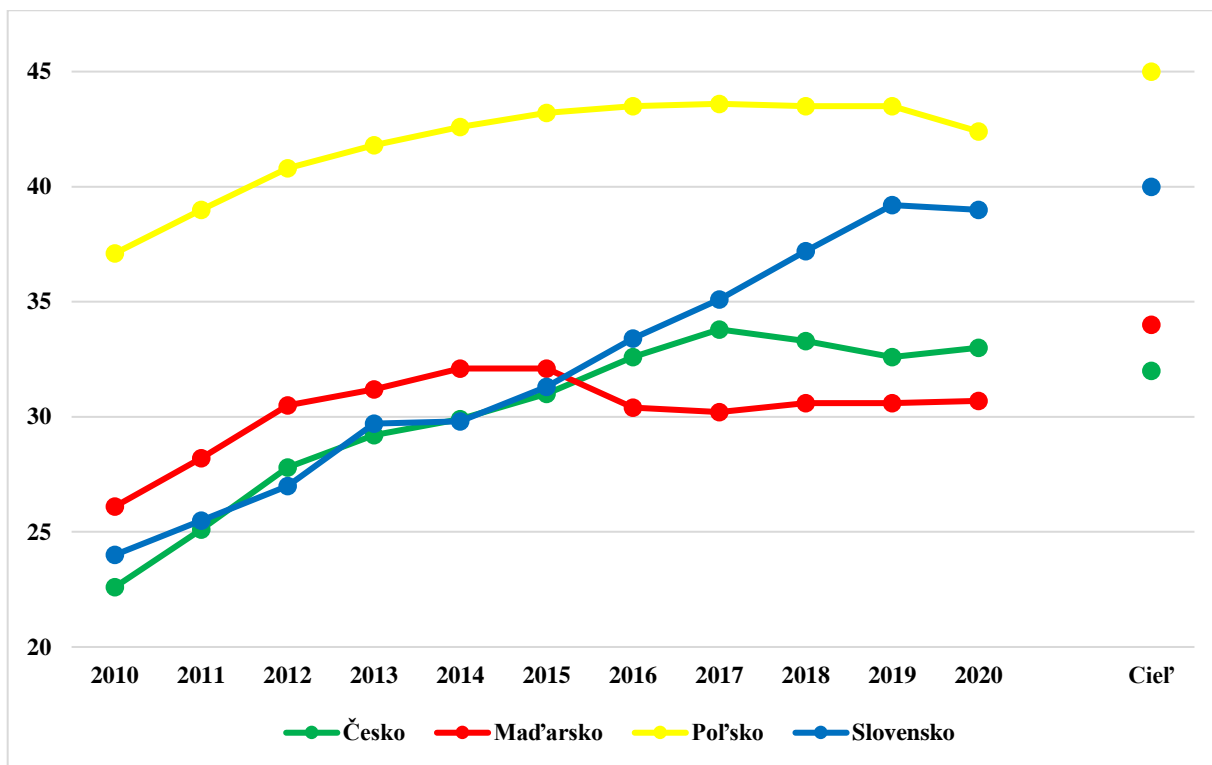
Graf 11 Vysokoškolské vzdelanie vo veku 30 až 34 rokov v %

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z Eurostat (2022).

Graf 11 znázorňuje cieľ zvýšenia podielu obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním vo veku od 30 do 34 rokov, ktorý si EÚ aj SR stanovili na rovnakú hodnotu 40 %. V sledovanom období od roku 2010 do roku 2020 môžeme vidieť rastúci trend, ako pre EÚ tak aj pre SR. V roku 2019 sa údaje takmer zhodovali. V roku 2020 sa EÚ úspešne podarilo splniť cieľ keď dosiahla hodnotu 40,5 % vysokoškolsky vzdelaných osôb vo veku 30 až 34 rokov. Pre SR nastal po roku 2019 pokles a do splnenia cieľa chýbalo 1 %. Slovensko s hodnotou 39 % vysokoškolsky vzdelaných osôb vo veku 30 až 34 rokov nebolo úspešné pri plnení tohto cieľa.

Graf 12 Vysokoškolské vzdelanie vo veku 30 až 34 rokov v % vo V4

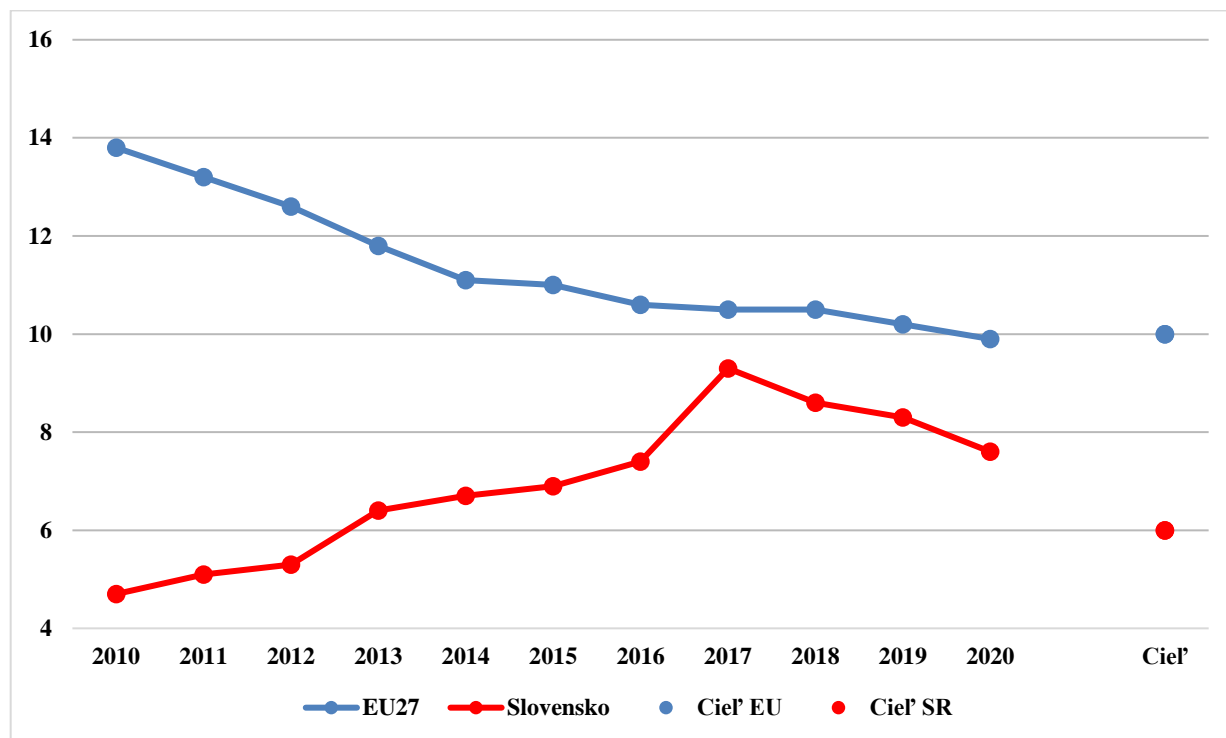
Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z Eurostat (2022).

Graf 12 znázorňuje krajiny V4 a ich plnenie vnútroštátnych cieľov medzi rokmi 2010 až 2020 zvýšiť počet obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním. Podľa grafu môžeme povedať že jedinou krajinou z V4, ktorá svoj cieľ naplnila bolo Česko. ČR si stanovila nižší cieľ ako EÚ na úroveň 32 %. Cieľ splnila už v roku 2016 a následne ho udržiavala až do roku 2020. Poľsko si spomedzi V4 stanovilo najvyšší cieľ 45 %. V roku 2020 dosiahlo úroveň 42,4 %. Cieľ stanovený EÚ sa Poľsku podarilo splniť už v roku 2012. Maďarsko je krajiny s najnižším podielom obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním vo veku 30 až 34 rokov v cele EÚ. Svoj cieľ 34 % nedokázalo splniť a v roku 2020 dosiahlo hodnotu 30,7 %. Okrem porovnania plnenia stanovených cieľov stratégie v oblasti vysokoškolského vzdelania, môžeme skonštatovať, že najväčší podiel obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním v roku 2020 dosiahlo Poľsko, nasledovala SR, ČR a nakoniec Maďarsko.

Druhým cieľom v rámci vzdelávania je zníženie predčasného ukončenia školskej dochádzky. Na vnútroštátnej úrovni bude potrebné zlepšiť výsledky v oblasti vzdelávania,

venovať sa každému stupňu vzdelávania (predškolské, základné, stredné, odborné a vysokoškolské vzdelávanie) v rámci integrovaného prístupu zahŕňajúceho kľúčové schopnosti, ktorého cieľom je znížiť predčasné ukončenie školskej dochádzky, zlepšiť otvorenosť a primeranosť systémov vzdelávania prostredníctvom vytvárania národných kvalifikačných rámcov a prispôsobovania vzdelávania potrebám pracovného trhu (Európska komisia 2010).

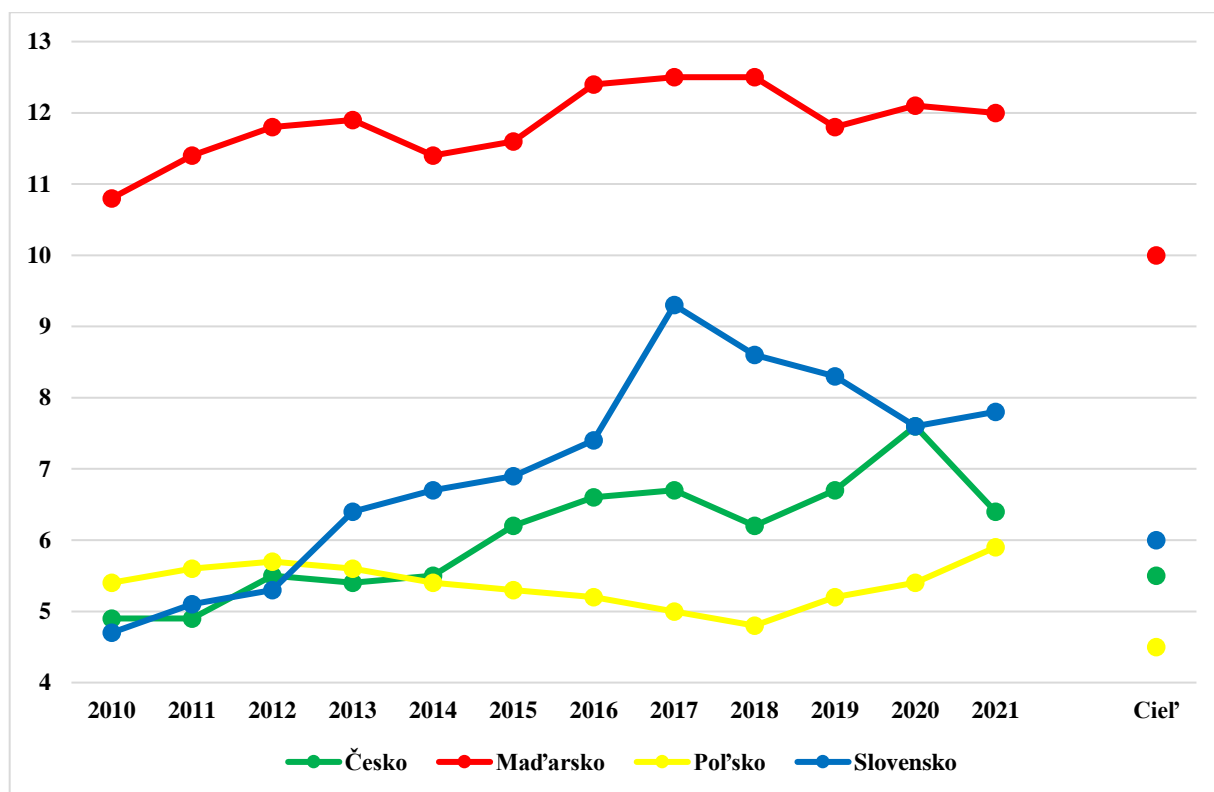
Graf 13 Predčasné ukončenie školskej dochádzky v %

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z Eurostat (2022).

Pri znižovaní predčasne ukončenej školskej dochádzky v % v sledovanom období od roku 2010 do roku 2020 si EÚ stanovila cieľ 10 %, ktorý sa jej v roku 2020 podaril splniť s hodnotou 9,9 %. SR splnila cieľ v rámci EÚ ale vlastný cieľ 6 % bol splnený len do roku 2012. V období od roku 2013 do roku 2020 hodnoty prevažne rástli a k cieľu 6 % sa už nepriblížili. V poslednom roku 2020 zaznamenala SR 7,6 % osôb, ktoré predčasne ukončili školskú dochádzku a preto môžeme tvrdiť že cieľ nespĺnila.

Graf 14 Predčasné ukončenie školskej dochádzky v % vo V4

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z Eurostat (2022).

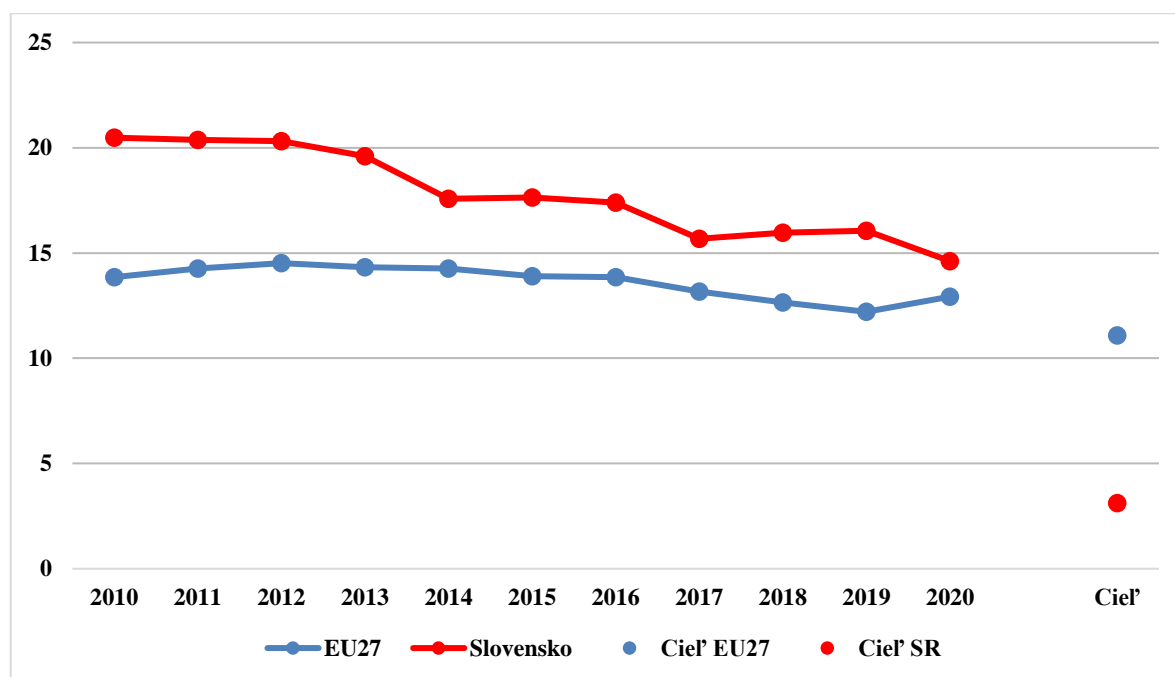
Pri porovnávaní krajín V4 a ich vnútroštátnych cieľov je z grafu vidno že Maďarsko zaostáva za ostatnými krajinami. Ku stanovenému cieľu 10 % sa od roku 2010 kedy malo Maďarsko hodnotu 10,8 % sa do roku 2020 navýšilo % osôb, ktoré predčasne ukončilo školskú dochádzku na 12 %. Okrem Maďarska sa ostatným krajinám V4 podarilo splniť cieľ EÚ 10 % ale žiadna krajina nenaplnila svoj cieľ. ČR dosiahla v roku 2020 hodnotu 6,4 % čo ju od stanoveného cieľa 5,5 % delilo 0,9 %. Napriek tomu že Poľsko nenaplnilo svoj cieľ 4,5 % zaradilo sa s hodnotou 5,9 % v roku 2020 medzi krajiny EÚ, ktoré majú najnižšie predčasné ukončenie školskej dochádzky.

4.5 Sociálna inklúzia

Podľa Európskej komisie nadväzujúc na Európsky rok boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu bolo cieľom tejto iniciatívy zabezpečiť hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť, zvyšovať povedomie a uznať základné práva ľudí, ktorí žijú v chudobe a čelia sociálnemu

vylúčeniu, umožniť im dôstojný život a aktívnu účasť na živote v spoločnosti. Pred krízou bolo chudobou ohrozených 80 miliónov ľudí, z toho 19 miliónov detí. Po kríze to bolo vyše 100 miliónov ľudí. 8 % pracujúcich ľudí nezarába dostatočne na to, aby sa dostali nad hranicu chudoby. Obzvlášť ohrození sú nezamestnaní. Preto je cieľom stratégie Európa 2020 vyslobodiť najmenej 20 miliónov obyvateľov EÚ z rizika chudoby a sociálneho vylúčenia (podiel Európanov žijúcich pod hranicou chudoby jednotlivých krajín by sa mal znížiť o 25 %, čím by sa viac ako 20 miliónov ľudí malo dostať nad hranicu chudoby), merané kombináciou ukazovateľov riziko chudoby + materiálna deprivácia + domácnosti s nízkou intenzitou práce (cieľ SR: 170 tisíc ľudí).

Graf 15 Podiel obyvateľov ohrozených vylúčením zo spoločnosti alebo chudobou v %

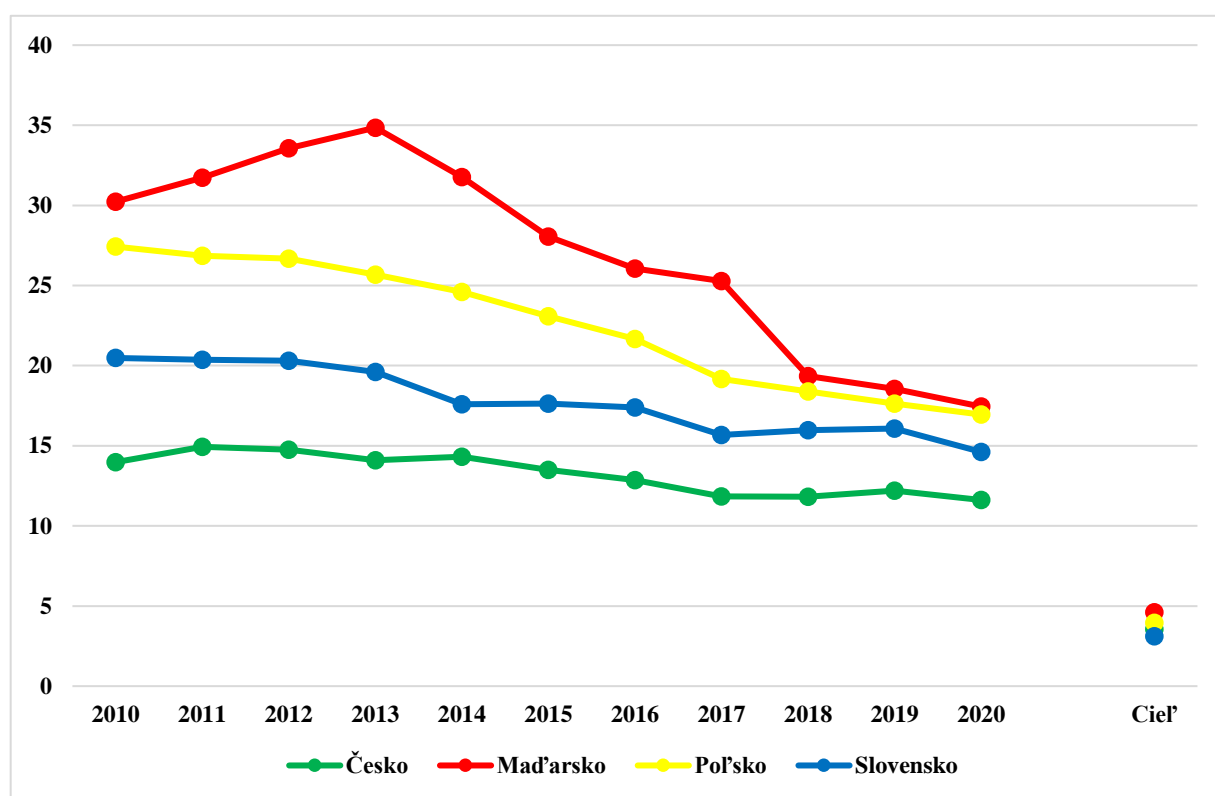

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z Eurostat (2022).

Na začiatku sledovaného obdobia bol rozdiel počtu obyvateľov ohrozených vylúčením zo spoločnosti alebo chudobou medzi EÚ a SR bol okolo 6,5 %. Cieľom EÚ bolo dostať viac ako 20 miliónov ľudí počas stratégie Európa 2020 nad hranicu chudoby. V prvotnom roku stratégie predstavovalo 13,85 % 103 miliónov obyvateľov EÚ. Na konci sledovaného obdobia sa EÚ podarilo znížiť % obyvateľov ohrozených chudobou na 12,93 % čo predstavovalo zhruba 96,7 milióna ľudí. Cieľ, ktorý chcela EÚ splniť a znížiť hodnotu ľudí ohrozených chudobou na

11,08 % (83 mil.) sa nepodarilo. SR si svoj vnútroštátny cieľ stanovila optimisticky a počet obyvateľov ohrozených vylúčením zo spoločnosti alebo chudobou chcela do roku 2020 znížiť na 3,11 % teda 170 tisíc obyvateľov. Už na začiatku stratégie bola SR vzdialená ďaleko od cieľa kedy na SR chudoba trápila vyše 20 % obyvateľstva (1,18 mil.). Ukazovateľ vývoja pre SR má klesajúcu tendenciu ale nemôžeme povedať že sa ku splneniu cieľa priblížila. V roku 2020 SR dosiahla hodnotu 14,62 % (798 tis.) ohrozených chudobou a od splnenia cieľa tak bola vzdialená o 11,5 % (628 tis.).

Graf 16 Podiel obyvateľov ohrozených vylúčením zo spoločnosti alebo chudobou v % V4

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z Eurostat (2022).

Pri porovnávaní plnenia tohto cieľa v rámci V4 je vidno že práve boj proti chudobe bol pre EÚ najťažší. V rámci V4 sa ani jednej krajine nepodarilo splniť alebo sa bližšie priblížiť k cieľu. Najviac sa podarilo znížiť počet obyvateľov ohrozených chudobou Maďarsku, ktoré oproti roku 2010 do roku 2020 znížilo tento podiel z 30,24 % (2,94 mil.) o 12,79 % (1,25 mil.) na 17,45 % (1,7 mil.). Poľsko znížilo podiel obyvateľov ohrozených chudobou o 10,48 % (3,98

mil.). ČR spomedzi krajín V4 dosiahlo najlepší výsledok. V roku 2020 dosiahla najnižšiu hodnotu 11,62 % (1,24 mil.) ohrozených chudobou.

5 Diskusia

V tejto časti bakalárskej práce si porovnáme plnenie cieľov EÚ a SR s finálnymi cieľmi stratégie Európa 2020. Na základe údajov z tabuľky 1 vyplýva, že cieľ zvýšenia zamestnanosti mala SR stanovený nižšie ako bol určený pre EÚ. Priemerná miera zamestnanosti sa na začiatku stratégie dlhodobo pohybovala na úrovni 67 % ako pre SR tak EÚ. Cieľom bolo v roku 2020 dosiahnuť o 8 % vyššiu mieru zamestnanosti. Pri investíciách do výskumu a vývoja SR výrazne zaostávala za EÚ a v priebehu stratégie zvýšila objem investícií z HDP len o 0,3 %. Nakoľko boli cieľové hodnoty nedosiahnuté, s ich rastúcim vývojom môžeme povedať že sú splniteľné. Cieľ týkajúci sa zmeny klímy mal pozitívny vývoj vo dvoch z troch porovnávaných ukazovateľov. EÚ sa podarilo úspešne zvládnuť znížiť emisie o stanovené hodnoty, no SR ich znížila až niekoľkonásobne. Podiel energie z OZE mal kladný vplyv nie len z hľadiska produkcie čistej energie ale vďaka nemu pribudlo na trhu veľké množstvo pracovných miest čo pomohlo zvýšiť mieru zamestnanosti. Cieľ energetickej efektívnosti prostredníctvom úspory nebol naplnený, ale ako EÚ tak SR sa k cieľu približovali a podarilo sa im znížiť spotrebu energie na konečnej spotrebe. V prípade cieľa, ktorým bolo zvýšenie podielu obyvateľov vo veku 30-34 rokov, ktorí majú ukončené vysokoškolské vzdelanie sa SR zaradila pod priemer EÚ, pričom cieľová hodnota bola rovnaká pre SR aj EÚ. Môžeme však povedať že s rastúcimi hodnotami, ktoré SR zaznamenala v rokoch 2010-2020 sa jej cieľ podarí čoskoro splniť. Naopak pri plnení cieľa zníženia podielu detí, ktoré ukončujú školskú dochádzku predčasne sa SR zaradila nad priemer EÚ a vieme povedať že s takou nízkou hodnotou je cieľom SR dlhodobo udržať priaznivý vývoj tohto trendu. Na poslednom ciele sa EÚ snažila znížiť počet osôb žijúcich na pokraji chudoby na hranicu 11 % a SR na hranicu 3 %. Podľa aktuálnych informácií na Slovensku žije pod hranicou chudoby okolo 800 tis. obyvateľov, čo je 320 tis. obyvateľov menej ako v roku 2010. Môžeme tvrdiť že sa nám podarilo bojovať so znižovaním podielu obyvateľov žijúcich pod hranicou chudoby ale od naplnenie cieľa ostáva v nedohľadne.

Tabuľka 1 Porovnanie cieľov EÚ a SR v rámci stratégie Európa 2020

Ciele stratégie Európa 2020	Cieľ EÚ/SR	Finálna hodnota EÚ	Finálna hodnota SR
Miera zamestnanosti v %	75 % / 72 %	71,7 %	74,6 %
Výskum a vývoj v % HDP	3 % / 1,2 %	2,32 %	0,91 %
Zníženie emisií CO2	o 20 % / 13 % v porovnaní s úrovňami z r. 1990	79,26 %	59,16%
Podiel energie z obnoviteľných zdrojov	20 % / 14 %	22,09 %	17,35 %
Zníženie spotreby energie index = 100	80 / 89	87,1	89,5
Predčasné ukončenie školskej dochádzky v %	10 % / 6 %	9,7 %	7,8 %
Vysokoškolské vzdelanie v %	40 % / 40 %	40,5 %	39 %
Znížiť podiel obyvateľov ohrozených chudobou v %	na 11,08 % / 3,11 %	12,93 %	14,62 %

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe vlastných analýz v predkladanej záverečnej práci.

Po prehladnutí týchto cieľov môžeme konštatovať že sú navzájom prepojené a spoločne sa dopĺňajú. Investíciami do výskumu a vývoja dokážeme vytvoriť pracovné miesta, zvýšiť konkurencieschopnosť a vytvoriť technológie, ktoré budú bojovať proti klimatickým zmenám. Riešenie získavania energie z obnoviteľných zdrojov nám tak isto vytvára pracovné príležitosti. Úmysel zlepšiť oblasť vzdelávania má dopomôcť k vyššej kvalifikácii čo znamená vyššiu mieru zamestnanosti a nižší podiel obyvateľov ohrozených chudobou.

Záver

Na základe získaných údajov o plnení cieľov SR v rámci stratégie Európa 2020 splnila cieľ v oblasti zamestnanosti. Podarilo sa naplniť ešte dva ciele v kategórii zmena klímy a energetika. Pri znižovaní emisií SR dosiahla 3-násobne lepší výsledok než bolo plánované. Zvýšenie podielu energie z OZE na hrubej konečnej spotrebe energie sa dostalo nad stanovenú hranicu. Cieľ v oblasti investícií do výskumu a vývoja spolu s cieľom znížiť podiel obyvateľov ohrozených chudobou sa nepodarilo splniť a výsledky sú ešte ďaleko od optimálnych hodnôt. V prípade cieľov vzdelávania sa SR priblížila k naplneniu podielu obyvateľstva s vysokoškolským vzdelaním veľmi tesne. Cieľ znižovania počtu študentov, ktorí predčasne ukončili školskú dochádzku bol na začiatku stratégie v rokoch 2010 až 2012 pod stanovenou hodnotou. Podiel žiakov, ktorí predčasne ukončili školskú dochádzku sa začal každým rokom zvyšovať a výsledky sa zhoršili na hodnoty kedy tento cieľ splnený nebol. Posledným cieľom, ktorý bol na dobrej ceste no tesne sa ho nepodarilo naplniť bolo znižovanie spotreby energie.

EÚ ako celok splnila ciele v rámci znižovania emisií, zvyšovania podielu energie z OZE na hrubej konečnej spotrebe energie a obidva ciele vzdelávania. Neúspešná bola pri plnení cieľov: zvyšovanie miery zamestnanosti, investície do výskumu a vývoja, znížiť spotrebu energie a znížiť podiel obyvateľov ohrozených chudobou.

Napriek tomu že sa nepodarilo splniť všetky hlavné ciele, môžeme stratégiu Európa 2020 a jej prínos pre krajiny únie hodnotiť pozitívne. V rokoch 2010 až 2020 si vďaka nej dokázala EÚ vybudovať silné postavenie na trhu, technologický pokrok, lepšie environmentálne prostredie a vzdelanejšie obyvateľstvo. Práve preto môžeme povedať že stratégia Európa 2020 bola úspešná .

Do budúca by implementácie nových stratégií v rámci plánu obnovy mali dopomôcť k splneniu cieľov, ktoré sa nepodarilo naplniť počas rokov 2010 až 2020 počas stratégie Európa 2020.

Zoznam použitej literatúry

Knižné zdroje

- [1] BALÁŽ, Peter et al. *Medzinárodné podnikanie*. Recenzenti: Peter Knapik, Zuzana Silná. 1. vydanie. Bratislava : Sprint 2, 2019. 304 s. [27,62 AH]. Economics. VEGA 1/0897/20, VEGA 1/0777/20. ISBN 978-80-89710-51-5.
- [2] NAVRÁTIL, Boris. *Evropská unie a integrační procesy*. 1. vydanie. Ostrava : VŠB-TU, 2012. 178s. ISBN 978-80-248-2904-3.
- [3] PEŠTOVÁ, Viktória. Úvod do problematiky zavádzania uhlíkových daní EÚ v kontexte s opatreniami na zmiernenie klimatických zmien: Introduction to the Issue of Implementation EU Carbon Taxes in the Context of Climate Change Mitigation Measures. *MERKÚR 2021: Proceedings of the International Scientific Conference for PhD. Students and Young Scientists*. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2021, , 214-223. ISBN 978-80-225-4909-7.

Vedecké články

- [4] DRUŽBACKÁ, Barbora - KRIVOSUDSKÁ, Simona. Vplyv geopolitických zmien na medzinárodný obchod v 21. storočí. In *MERKÚR 2019. International Scientific Conference for PhD. Students and Young Scientists*. MERKÚR 2019 : Proceedings of the International Scientific Conference for PhD. Students and Young Scientists. - Bratislava : Vydavateľstvo EKONÓM, 2019. ISBN 978-80-225-4657-7, s. 70-80 online.
- [5] RADULESCU, Magdalena et al. Europe 2020 Implementation as Driver of Economic Performance and Competitiveness. Panel Analysis of CEE Countries. [online]. 24. 02. 2018. [cit. 12. 02. 2022]. *Sustainability* 2018, 10, 566. Dostupné na: <https://doi.org/10.3390/su10020566>
- [6] MEGYESIOVÁ, Silvia. Štrukturálne ukazovatele hodnotenia Lisabonskej stratégie. In *Forum statisticum Slovacum*. - Bratislava : Slovenská štatistická a demografická spoločnosť, 2006. ISSN 1336-7420, [online]. 2006, roč. 2, č. 4, s. 139-145. Dostupné na : <ftp://193.87.31.84/0053232/fss0406.pdf>

- [7] GREŠŠOVÁ, Mária. Podstata medzinárodnej ekonomickej integrácie. In *Journal of International Relations* [online]. 2006. roč. 4, č. 2, s. 159-166 [cit. 12.02. 2022]. Dostupné na: <https://ideas.repec.org/a/brv/journal/v4y2006i2p159-166.html>
- [8] VILÁGI, Aneta et al. Kohézna politika EÚ na roky 2007 – 2013 a Lisabonská stratégia. Dostupné na: <http://www.foliageographica.sk/public/media/13200/Koh%C3%A9zna%20politika%20E%C3%9A%20na%20roky%202007%20%E2%80%93%202013%20a%20Lisabonsk%C3%A1%20strat%C3%A9gia.pdf>
- [9] SMOL, Marzena et al. Importance of Sustainable Mineral Resource Management in Implementing the Circular Economy (CE) Model and the European Green Deal Strategy. *Resources* [online]. 2020, 9(5) [cit. 14. 02. 2022]. ISSN 2079-9276. Dostupné z: doi:10.3390/resources9050055
- [10] European Commission, Directorate-General for Budget, The EU's 2021-2027 long-term budget and NextGenerationEU : facts and figures, 2021. [online]. 2021, [cit. 14. 02. 2022] Dostupné na: <https://data.europa.eu/doi/10.2761/91357>

Internetové Zdroje

- [11] EUR-LEX. Consolidated version of the Treaty on the Functioning of the European Union PART THREE: UNION POLICIES AND INTERNAL ACTIONS - TITLE XVIII: ECONOMIC, SOCIAL AND TERRITORIAL COHESION - Article 174 (ex Article 158 TEC). [online]. 05. 09. 2008. [cit. 12. 02. 2022]. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A12008E174>
- [12] EURÓPSKA KOMISIA. Competitiveness. [online]. 2021. [cit. 12. 02. 2022]. Dostupné na: https://ec.europa.eu/reform-support/what-we-do/competitiveness_en
- [13] ÚVSR. Roky 2005-2010. [online]. 2021. [cit. 12. 02. 2022]. Dostupné na: <https://www.eu2020.gov.sk//roky-2005-%e2%80%93-2010/>
- [14] EURÓPSKA KOMISIA. Činnosti Európskej komisie v oblasti stratégie a politiky. [online]. 2021. [cit. 12. 02. 2022]. Dostupné na: https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/what-european-commission-does/strategy-and-policy_sk
- [15] MINISTERSTVO INVESTÍCIÍ REGIONÁLNEHO ROZVOJA A INFORMATIZÁCIE SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Stratégia Európa 2020. [online]. 2010. [cit 22. 3. 2022]

- Dostupné na: <https://www.mirri.gov.sk/sekcie/cko/strategia-europa-2020/strategia-europa-2020/index.html>
- [16] MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Stratégie Európskej únie. [online]. 2017 [cit 24. 3. 2022] Dostupné na: <https://www.employment.gov.sk/sk/ministerstvo/medzinarodna-spolupraca/europska-unia/strategie-europskej-unie/>
- [17] EURACTIV. Ciele Európy 2020: Kto napreduje, kto zaostáva a kde je Slovensko?. [online]. 2018. [cit 24. 3. 2022]. Dostupné na: <https://euractiv.sk/section/buducnost-eu/news/ciele-europy-2020-kto-napreduje-kto-zaostava-kde-je-slovensko/>
- [18] KONZULTÁCIA S EURÓPSKYMÍ REGIÓNMÍ A MESTAMI. Váš názor na stratégiu Európa 2020. [online]. 2010 [cit 24. 3. 2022]. Dostupné na: https://portal.cor.europa.eu/europe2020/news/Documents/Your%20Voice%20contributions/392%20Pre%20C5%20A1ovsk%C3%BD%20samospr%C3%A1vny%20kraj_SK.pdf
- [19] EURÓPSKA KOMISIA. Európska zelená dohoda. [online]. 2021. [cit. 24. 03. 2022]. Dostupné na: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_sk#asov-rmec
- [20] EURÓPSKA KOMISIA. Plníme príslub Európskej zelenej dohody. [online]. 2021. [cit. 24. 03. 2022]. https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal/delivering-european-green-deal_sk
- [21] RADA EURÓPSKEJ ÚNIE. Európsky semester. [online]. 2015. [cit. 25. 03. 2022]. Dostupné na: <https://www.consilium.europa.eu/sk/policies/europeansemester/>
- [22] RADA EURÓPSKEJ ÚNIE. Európsky semester. [online]. 2015. [cit. 25. 03. 2022]. Dostupné na: <http://www.consilium.europa.eu/sk/policies/europeansemester/european-semester-key-rules-and-documents/>
- [23] EUROPSKA RADA. Ako prebieha európsky semester? [online]. 2015 [cit. 25. 03.2022]. Dostupné na: <http://www.consilium.europa.eu/sk/policies/european-semester/>
- [24] EURÓPSKA KOMISIA. Oznámenie komisie. [online]. 2010. [cit 25. 03. 2022]. Dostupné na: https://ec.europa.eu/eu2020/pdf/1_SK_ACT_part1_v1.pdf
- [25] EURÓPSKA RADA. Opatrenia EÚ v oblasti zmeny klímy. [online]. 2022. [cit 31. 03. 2022]. Dostupné na: <https://www.consilium.europa.eu/sk/policies/climate-change/>